

ORL SEMINÁŘ - KAZUISTIKA
22.5.2008

Romana Andělová
Ústav patologie FNO

65-LETÁ PACIENTKA B.K.

➤ 21.12.2007 VYŠETŘENÍ NAZMRZLO:

Okrajová zona jazyka 2x0,6x0,3cm

Jedná se o tumor?

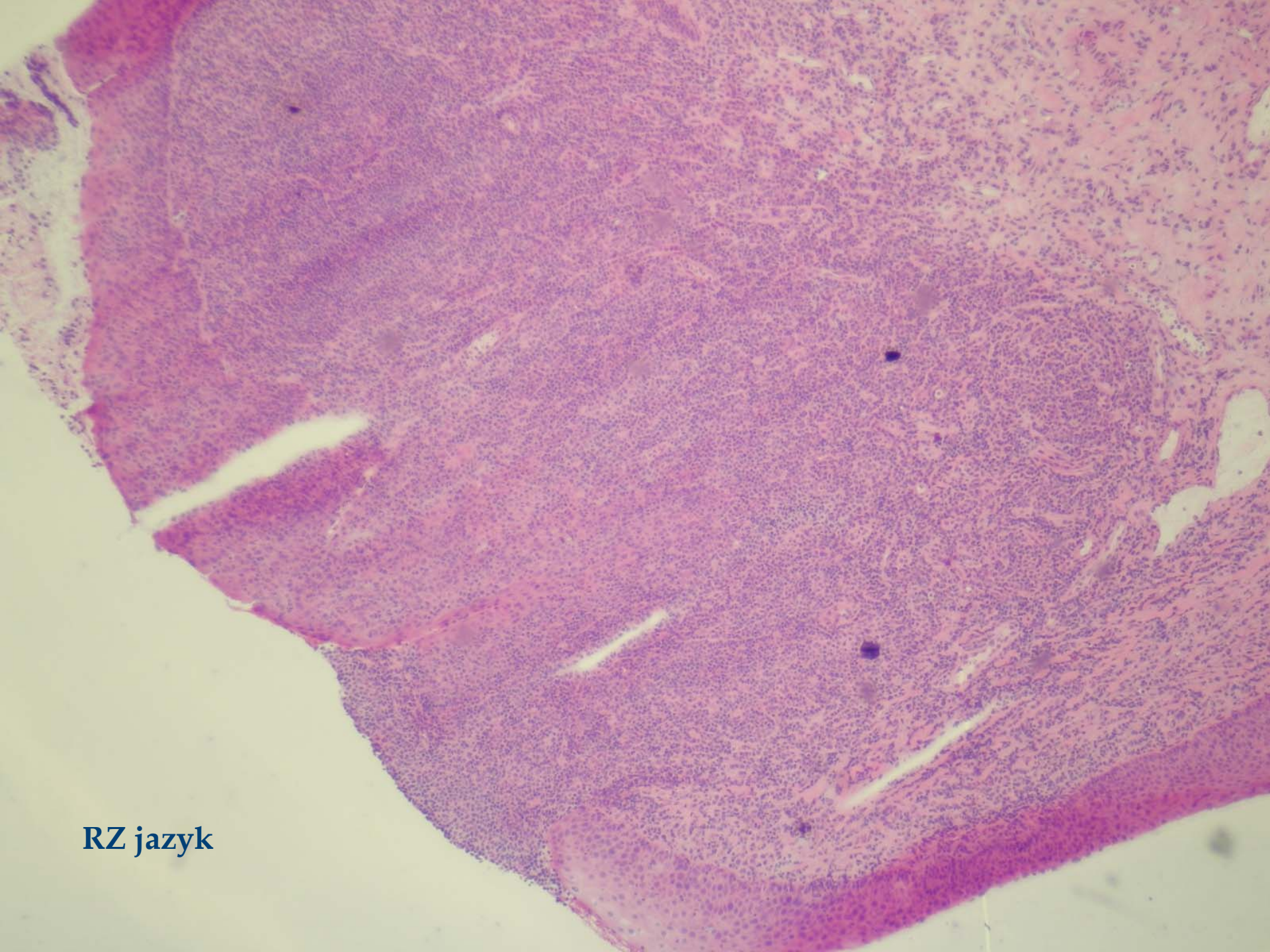
Klin.dg. Ca mandle a kořene jazyka

➤ Výsledek RZ:

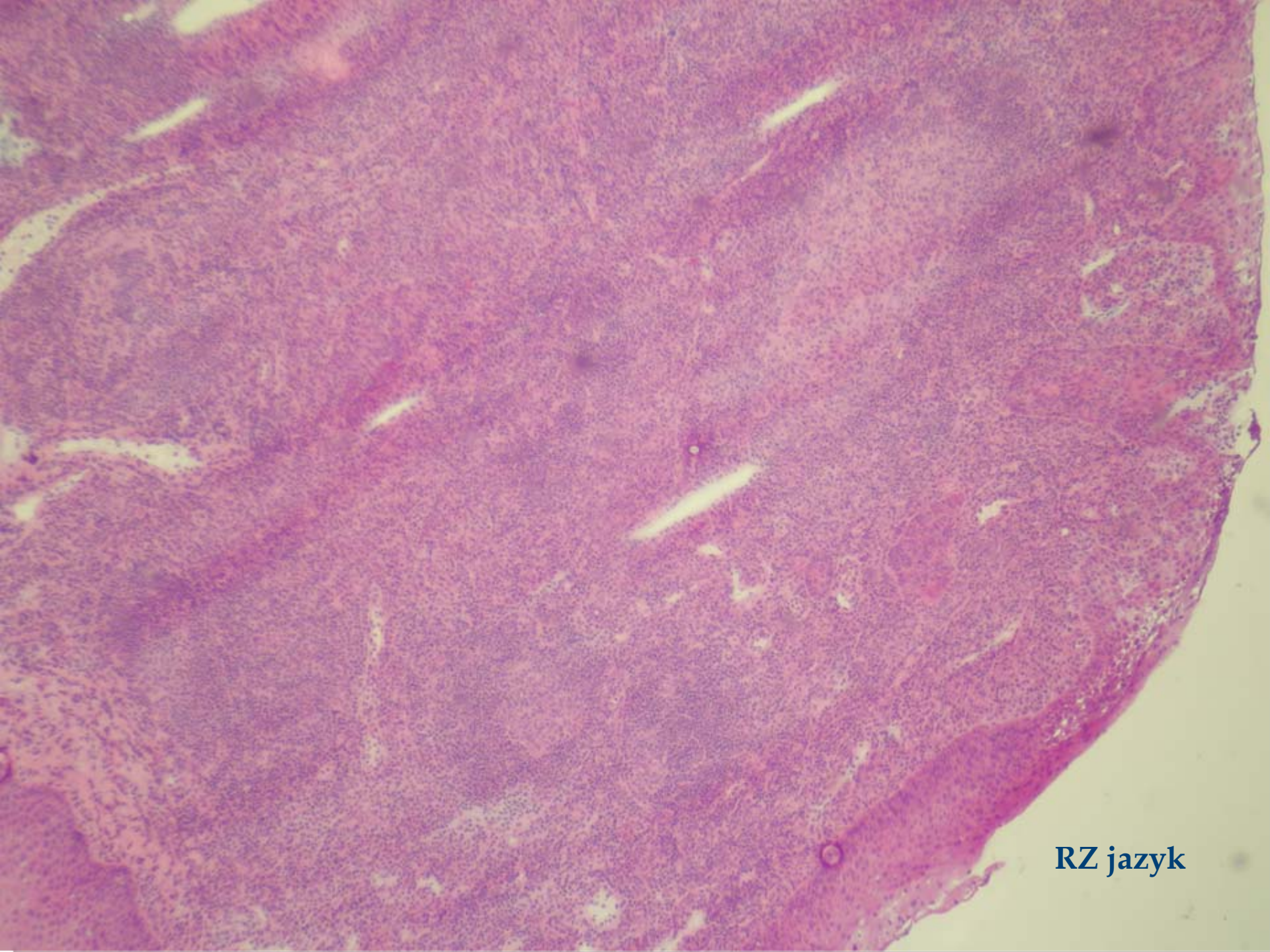
Jedná se o výrazněji nahloučenou lymfatickou tkáň ve stromatu odpovídající úsekům tonsilla lingualis. Nad lymfatickou tkání se nachází vrstva dlaždicobuněčného epitelu se známkami akantózy a s reaktivními zánětlivými změnami. Některé úseky akantotického dlaždicobuněčného epitelu zasahující do stromatu jsou však bazálními buňkami dobře ohraničené. **O jednoznačný obraz maligní spinocelulární léze se nejedná. Nález spadá do obrazu reaktivních změn.**

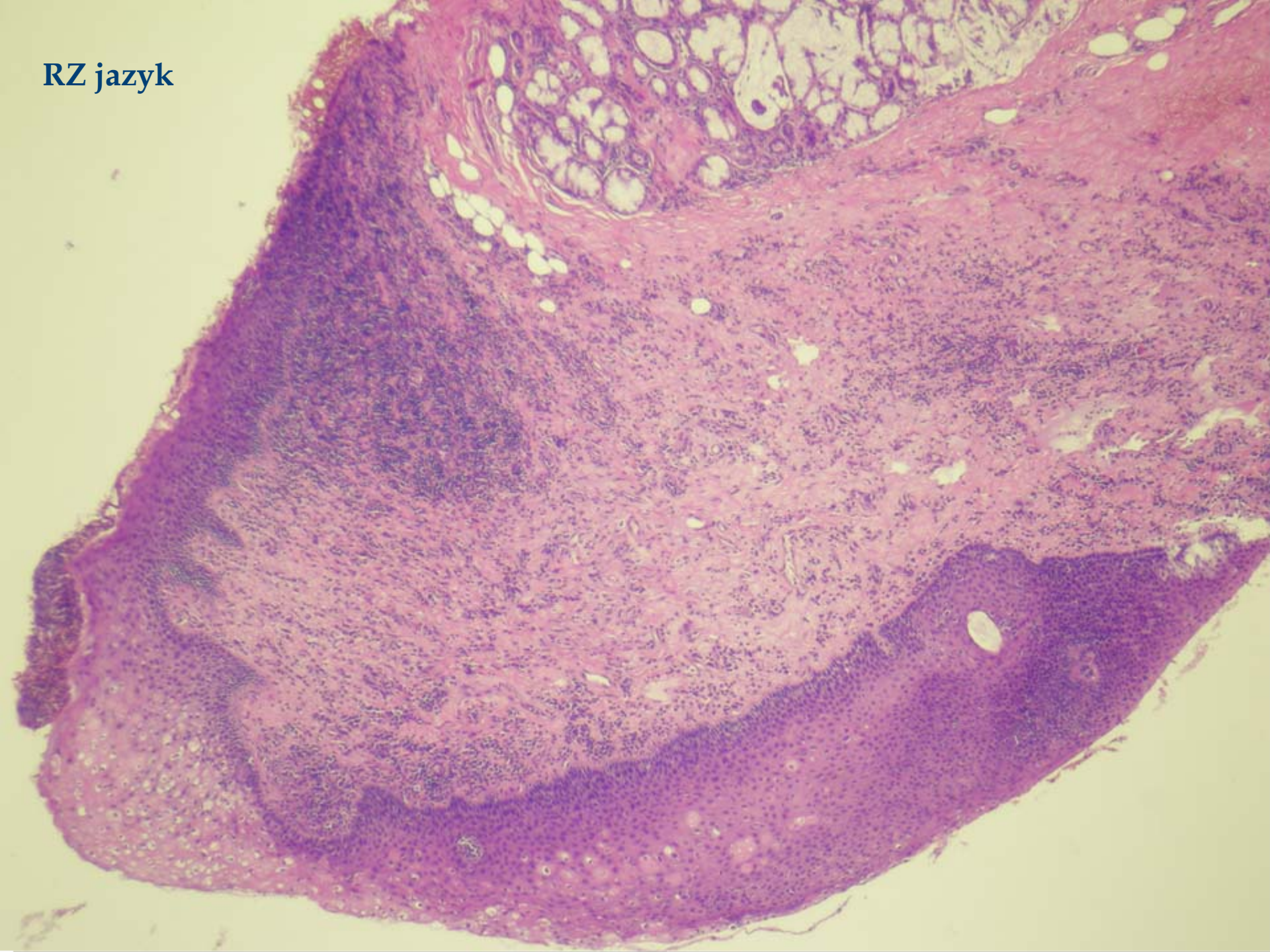

RZ jazyk

RZ jazyk

RZ jazyk

Preparát RZ v parafínovém bloku

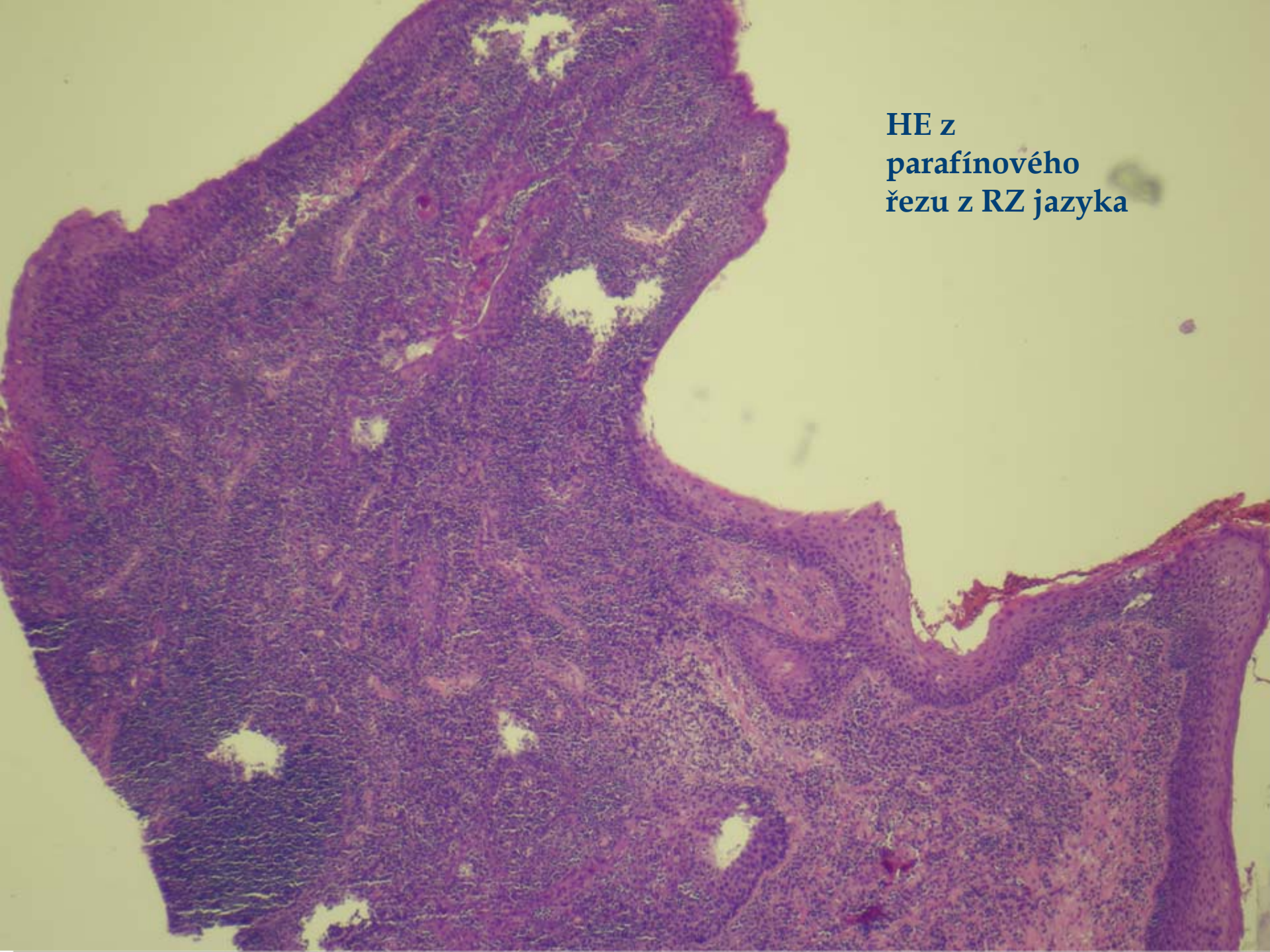
- ▶ Ve vzorku slizniční částka krytá úsekovitě hyperplastickým a dysplastickým dlaždicovým epitelem, který v jedné části vzorku přechází do struktury invazivně rostoucího spinocelulárního karcinomu. Nádor ivaduje v podobě tenkých proužků a buněk, v jednom místě je patrná také keratinizace.

Slizniční stroma je hustě chronicky zánětlivě infiltrované.

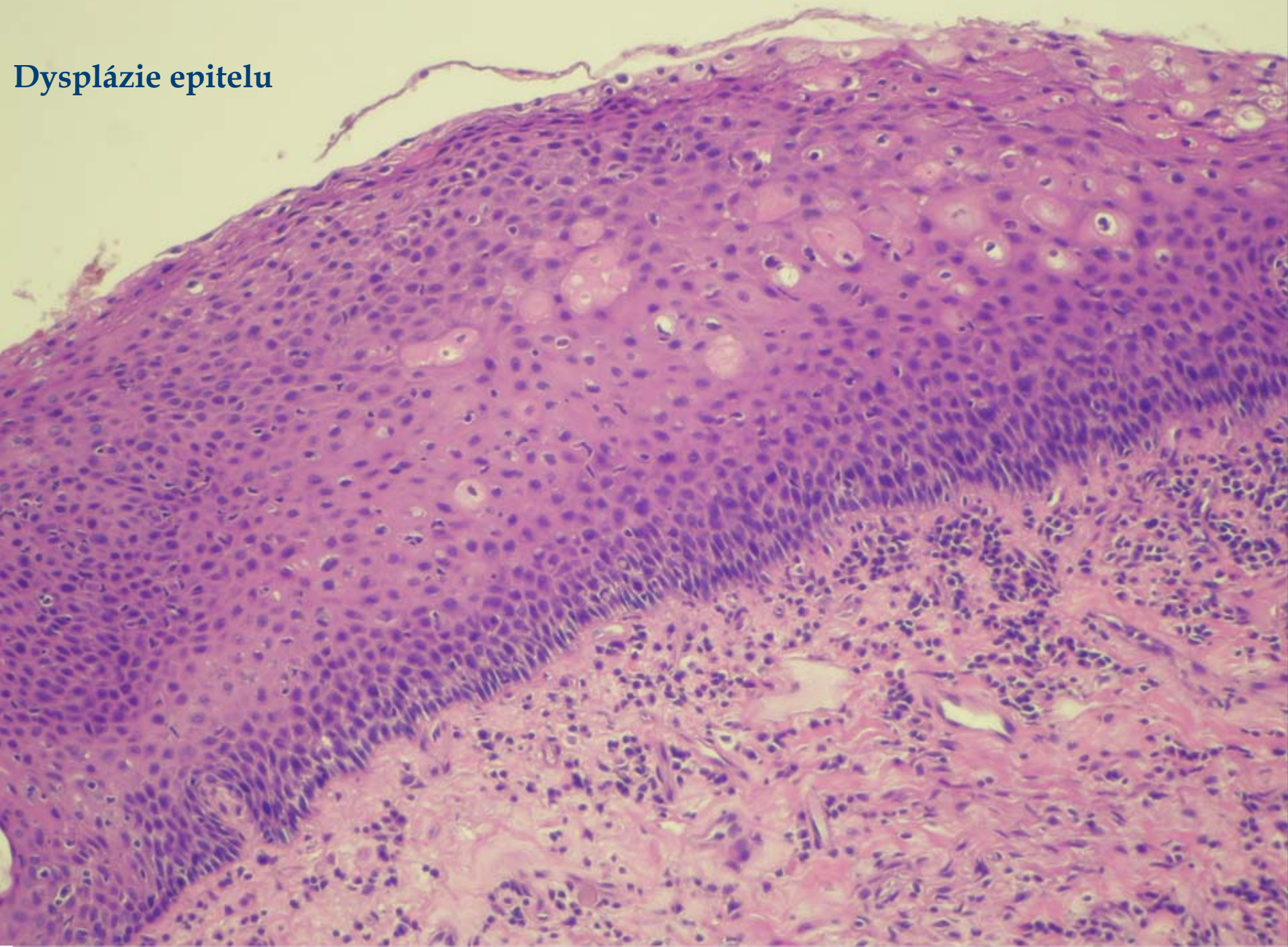
Ve spodině vzorku jsou přítomny skupinky mucinosních slinných žlázek.

HE z
parafínového
řezu z RZ jazyka

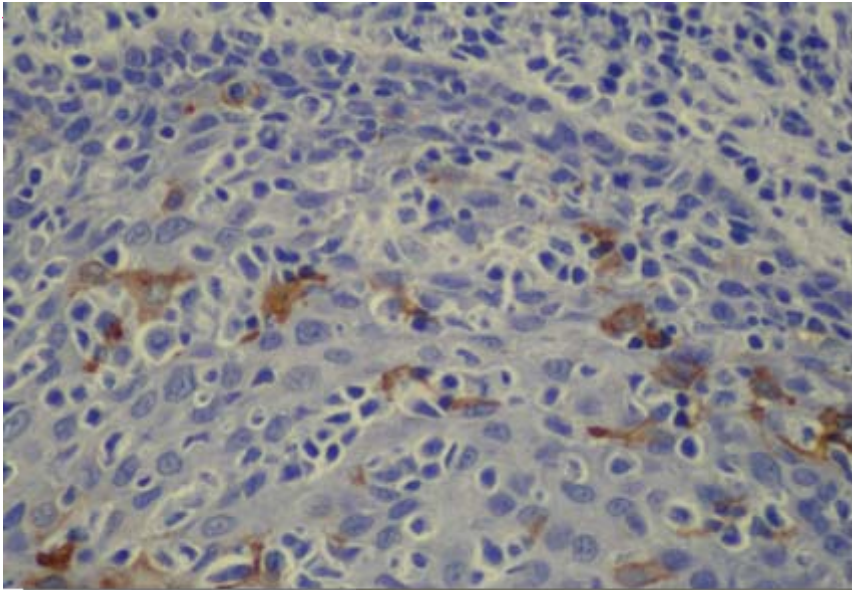

Dysplázie epitelu

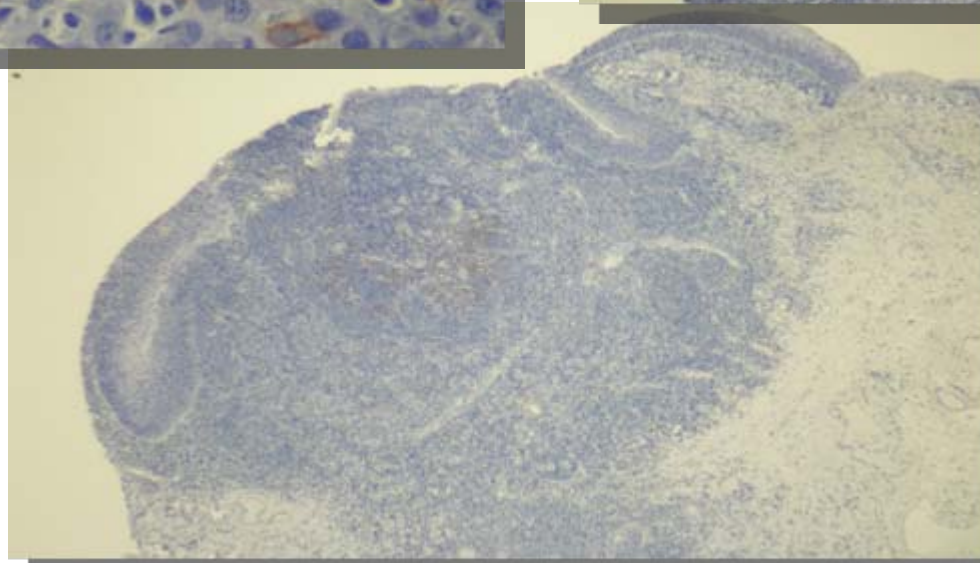
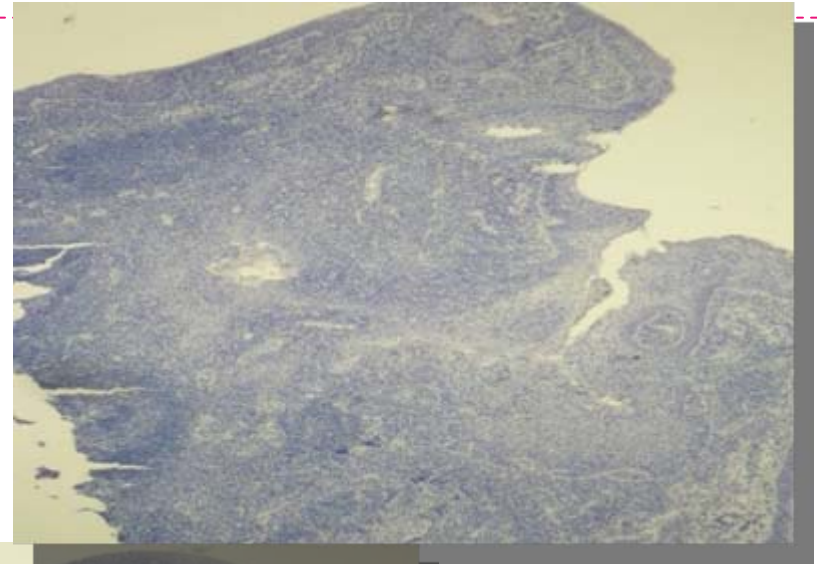

CK

Laminin

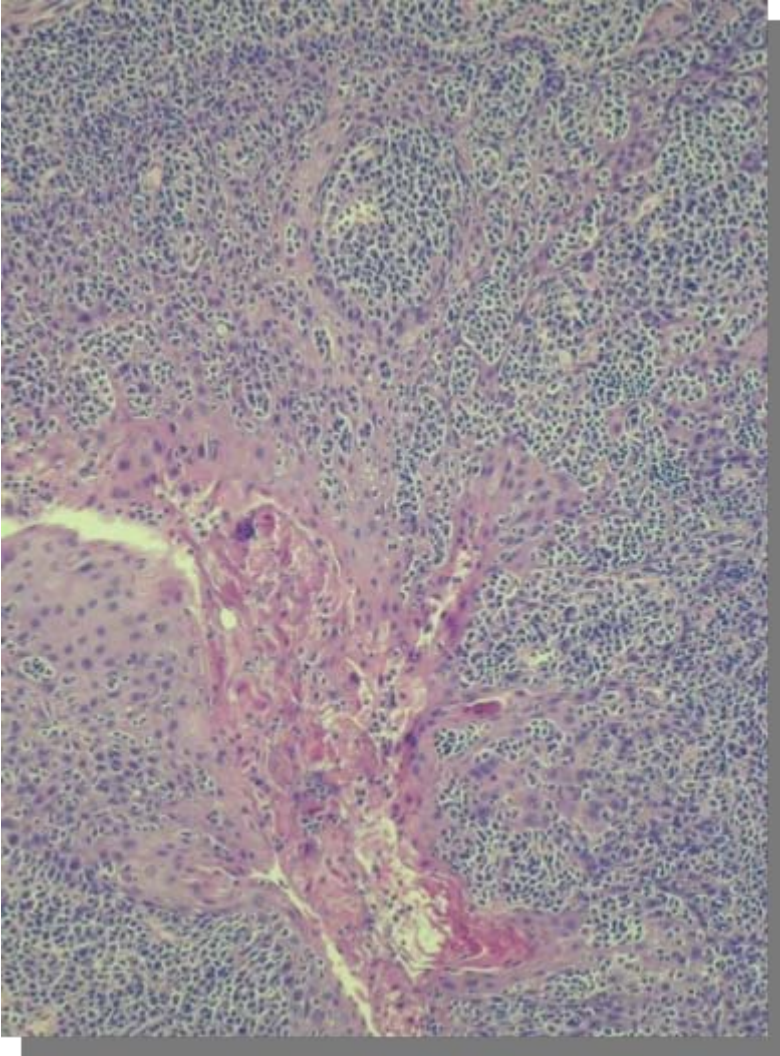

Ki67

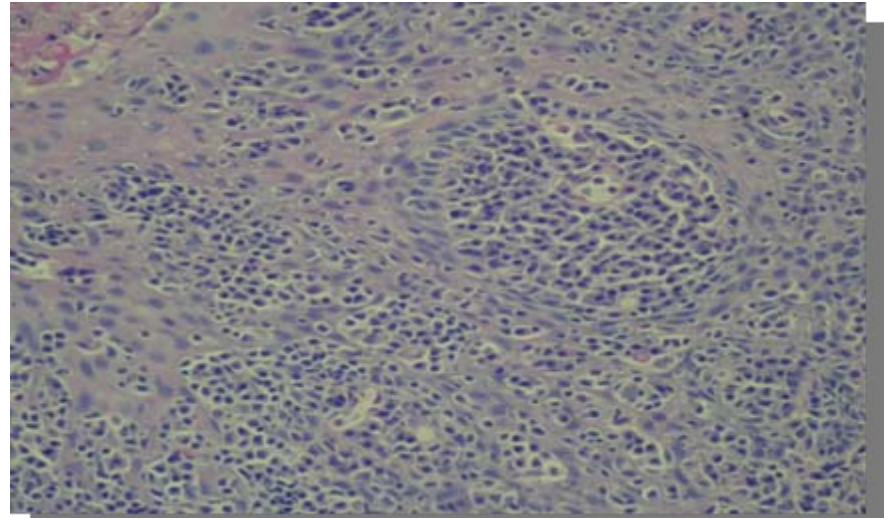
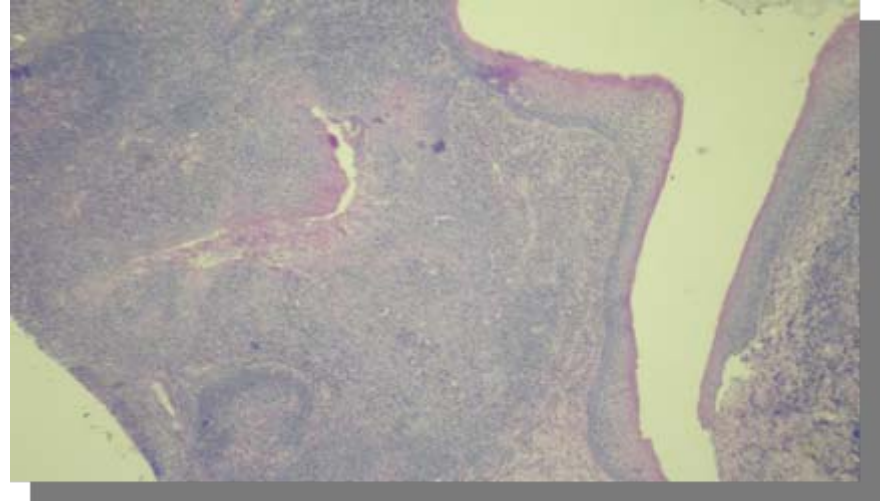

Prokrájení parafínového bloku RZ jazyka

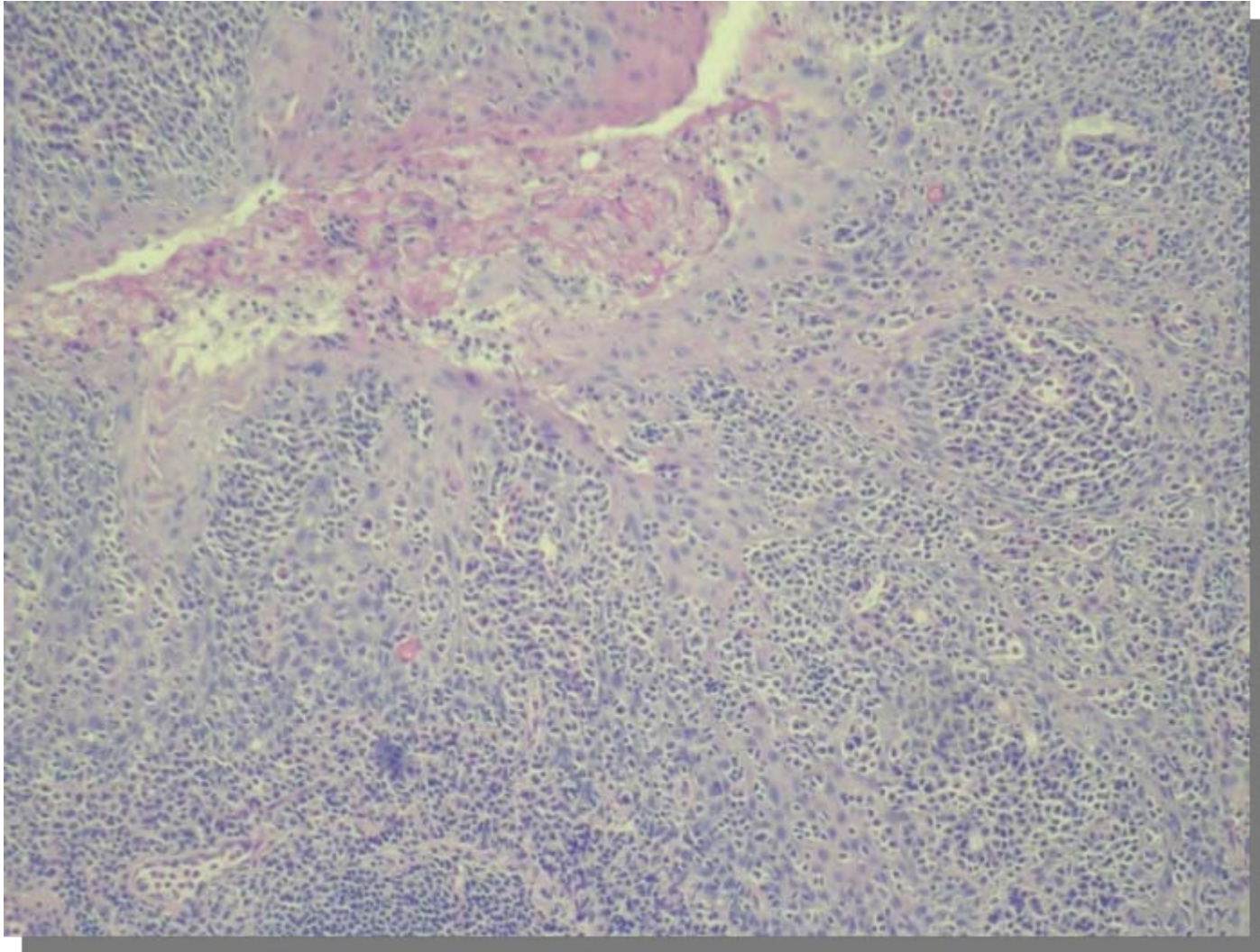

HE

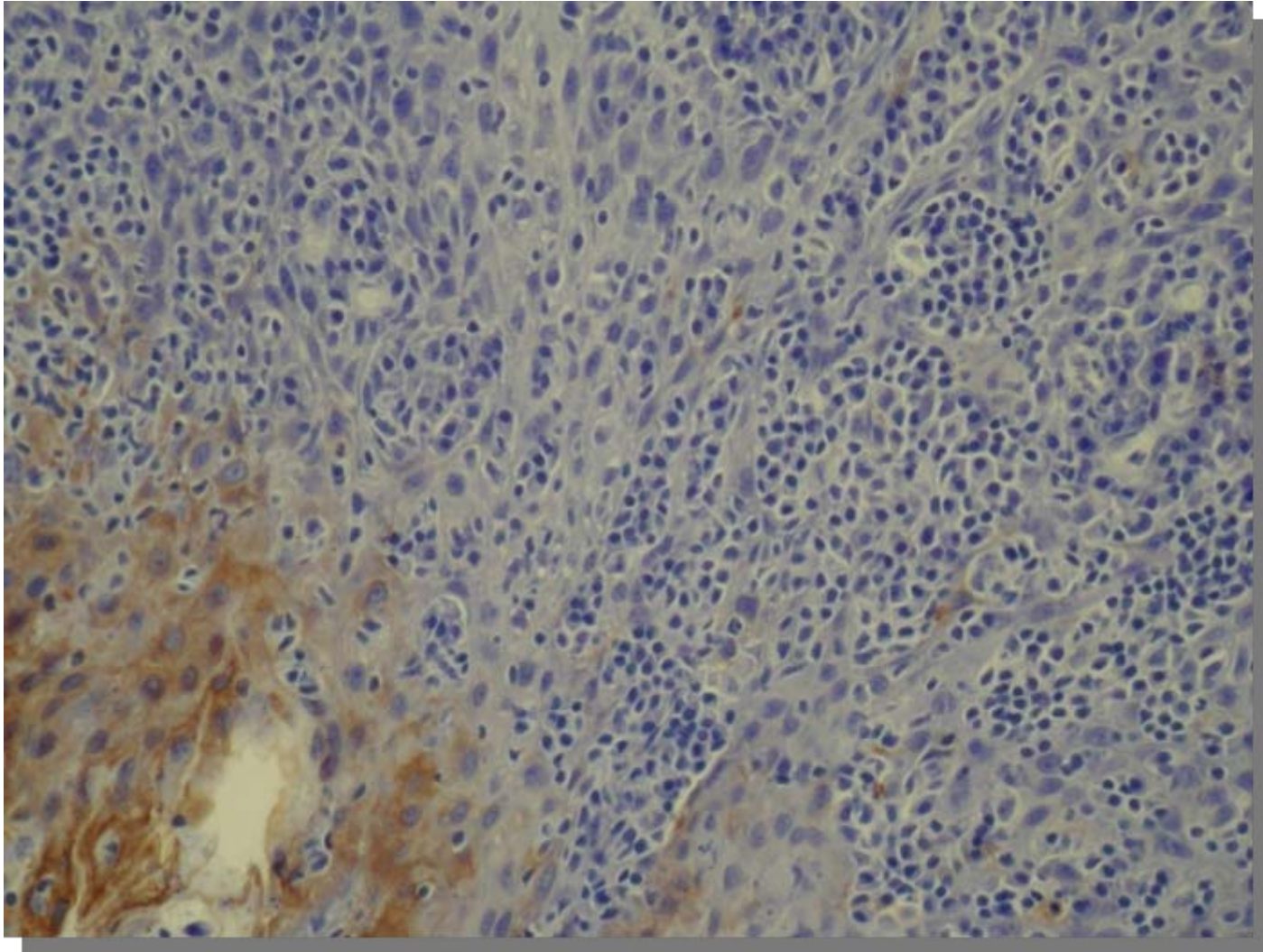

PAS

Prokrájený RZ jazyka v HE

Prokrájený RZ jazyka CK

ZÁVĚR VYŠETŘENÍ NAZMRZLO

▶ REVIZE NÁLEZU PARAFÍNOVÉHO BLOKU

Ve shodě s vyšetřením nazmrzlo:

Bez zastižení struktur spinocelulárního karcinomu.

Zbylý operační materiál byl zaslán v šesti nádobách

PHARYNGECTOMIA PARTIALIS

- ▶ Biopsie přikrojeny 27.12.2007
- ▶ Zaslány byly:
  - Č.5 tumor mandle a jazyka vlevo
  - Č.1 bloková disekce vlevo-oblast II-9V
  - Č.2 zbytek bloku z oblasti II
  - Č.3 retroakcesorní prostor-nad n.XI vlevo
  - Č.4 submandibulární žláza vlevo
  - Č.6 okrajová zóna

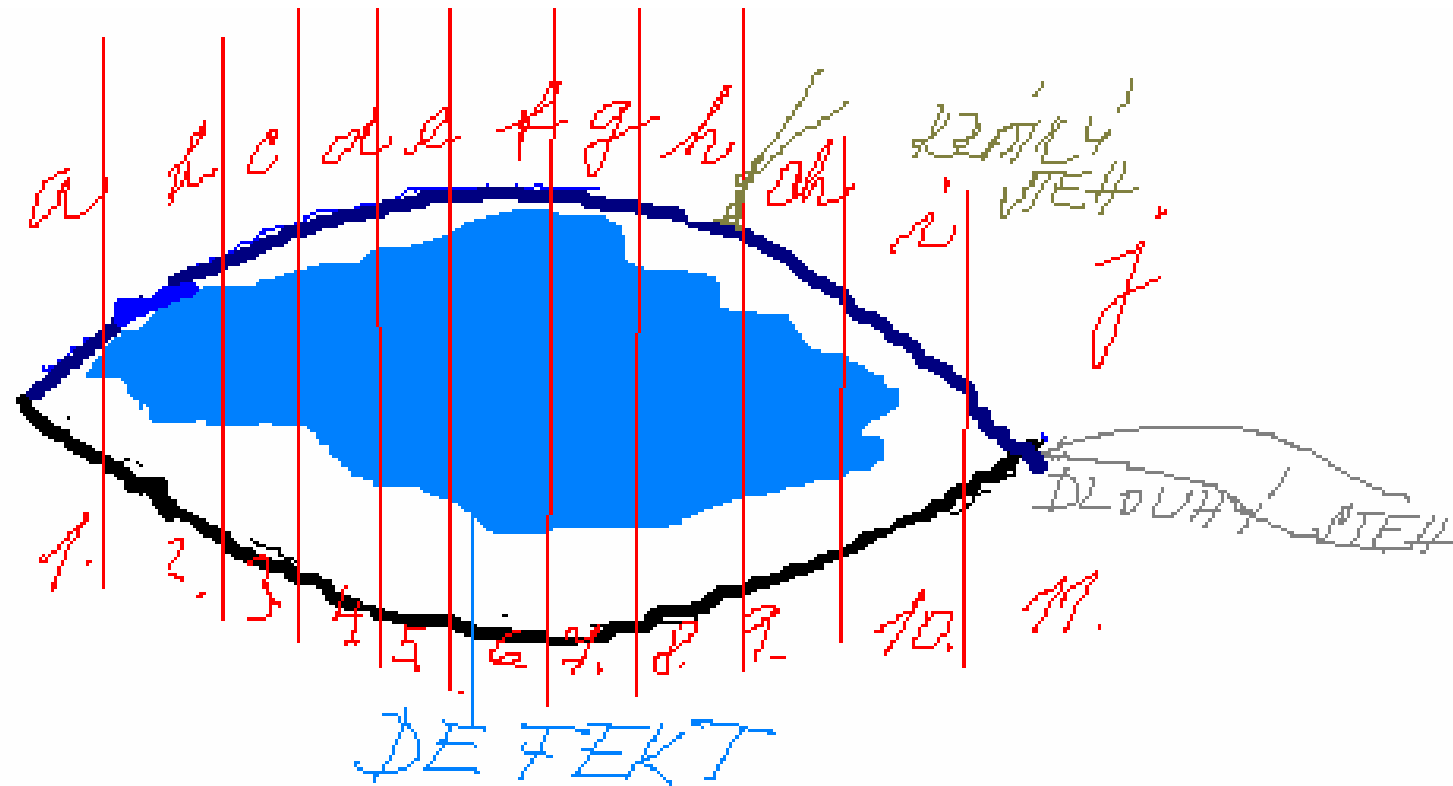
Č.5 SAMOTNÝ TUMOR MANDLE A JAZYKA

- Klinikem **orientovaný** materiál 4x2,5x1cm:
  - Dlouhý steh u kořene jazyka
  - Krátký steh při horním pólu mandle
- Centrálně **vtažený defekt** zrnitého povrchu,
- barvy hnědo béžové velikosti 2x2cm
- Vzdálenost defektu od okrajů min. 0,3cm
- Na řezu v místě defektu zrnité šedobílé hmoty do hloubky 0,6cm
- Vzdálenost od spodiny a nejbližšího laterálního okraje 0,1cm

Schéma přikrojení materiálu č. 5

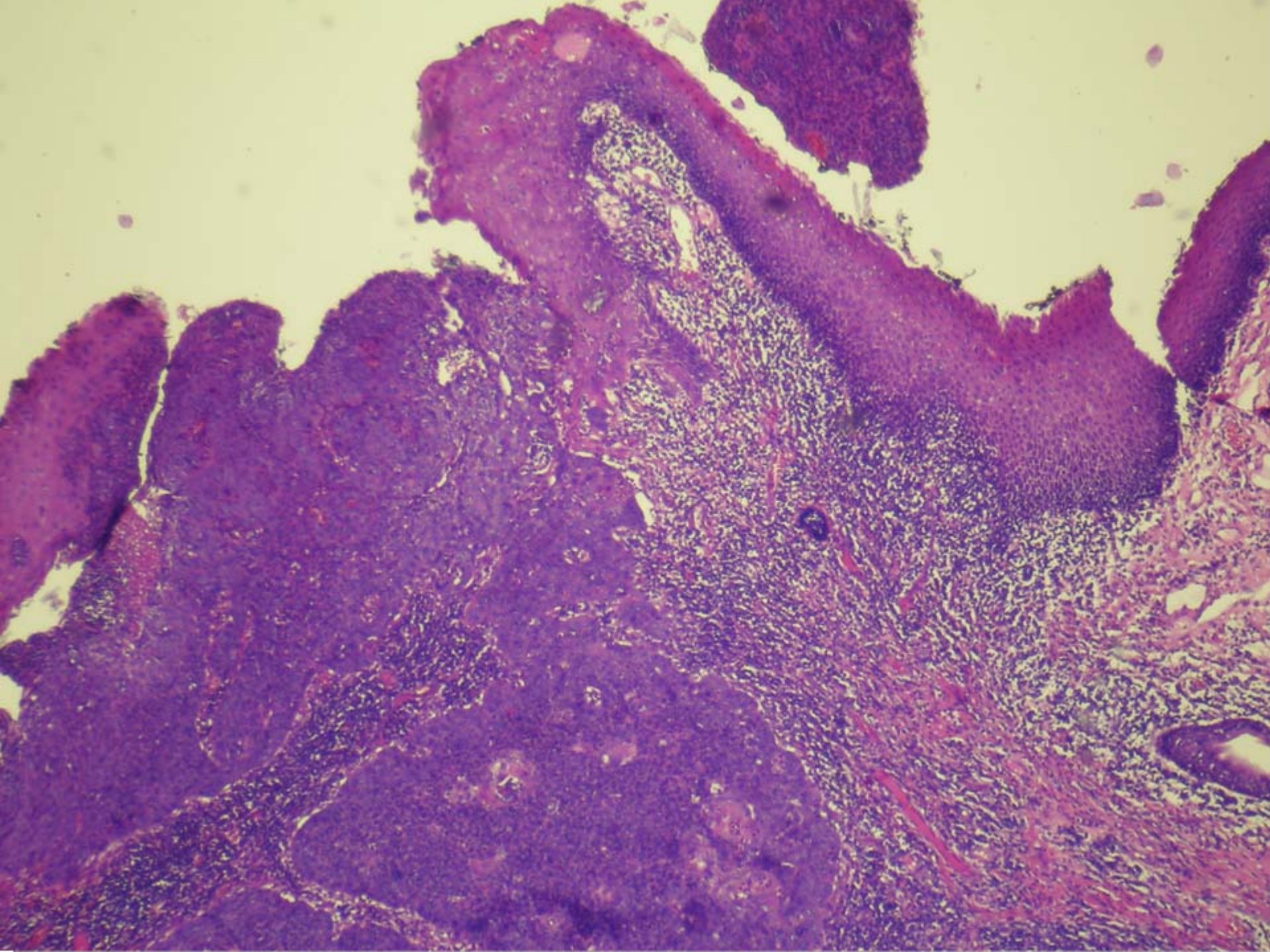

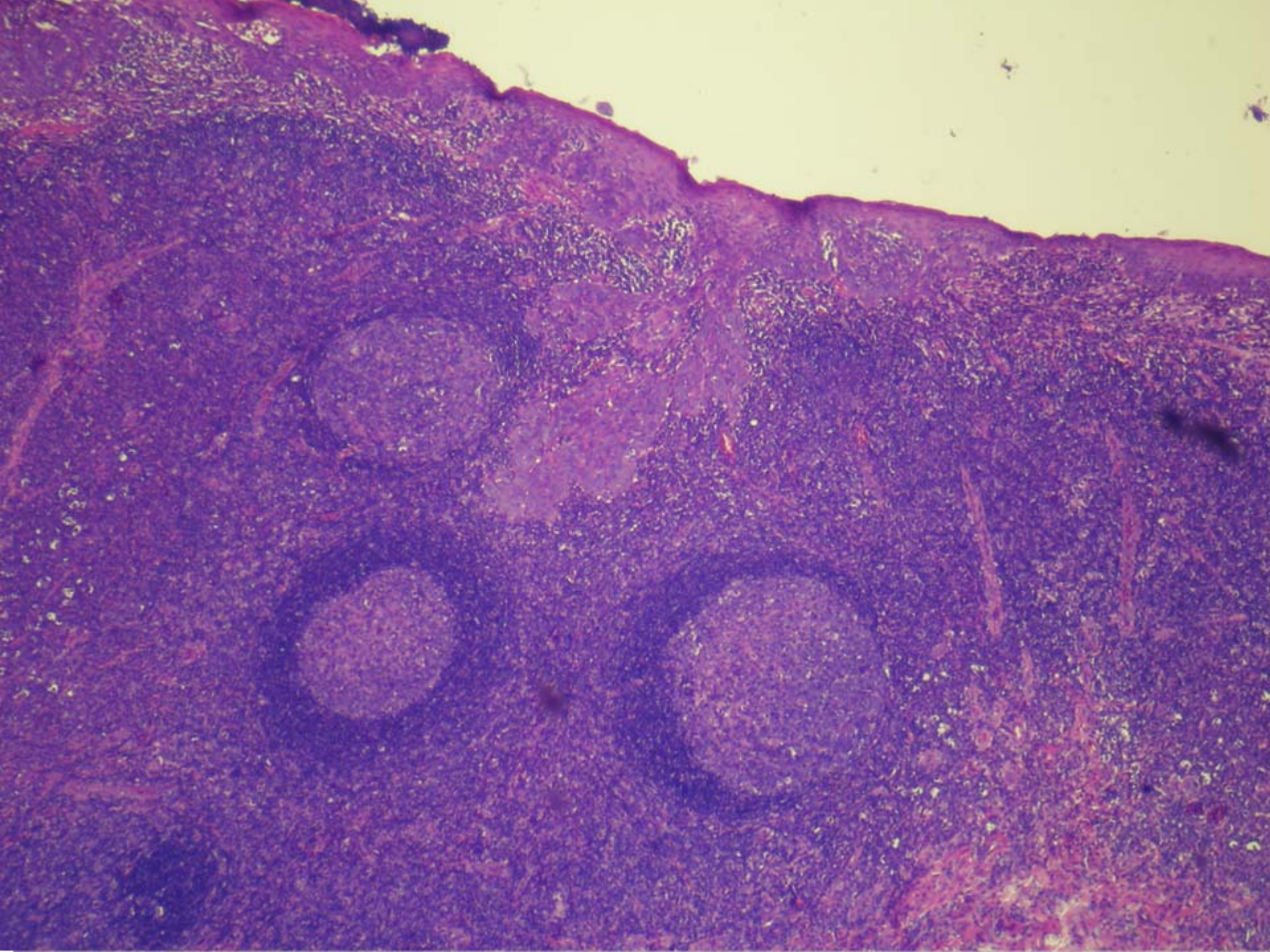
Histologický nálezn materiálu č.5

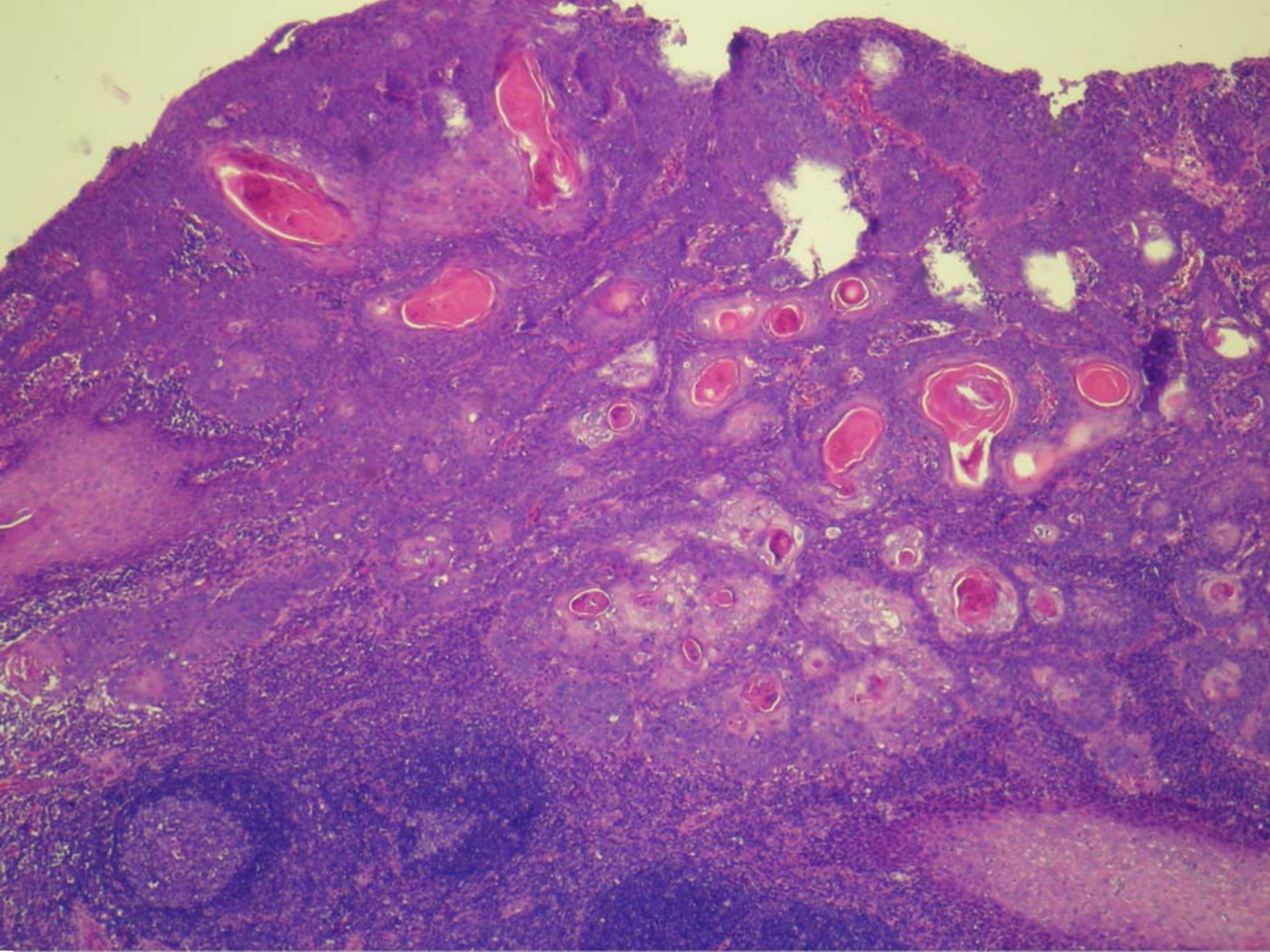

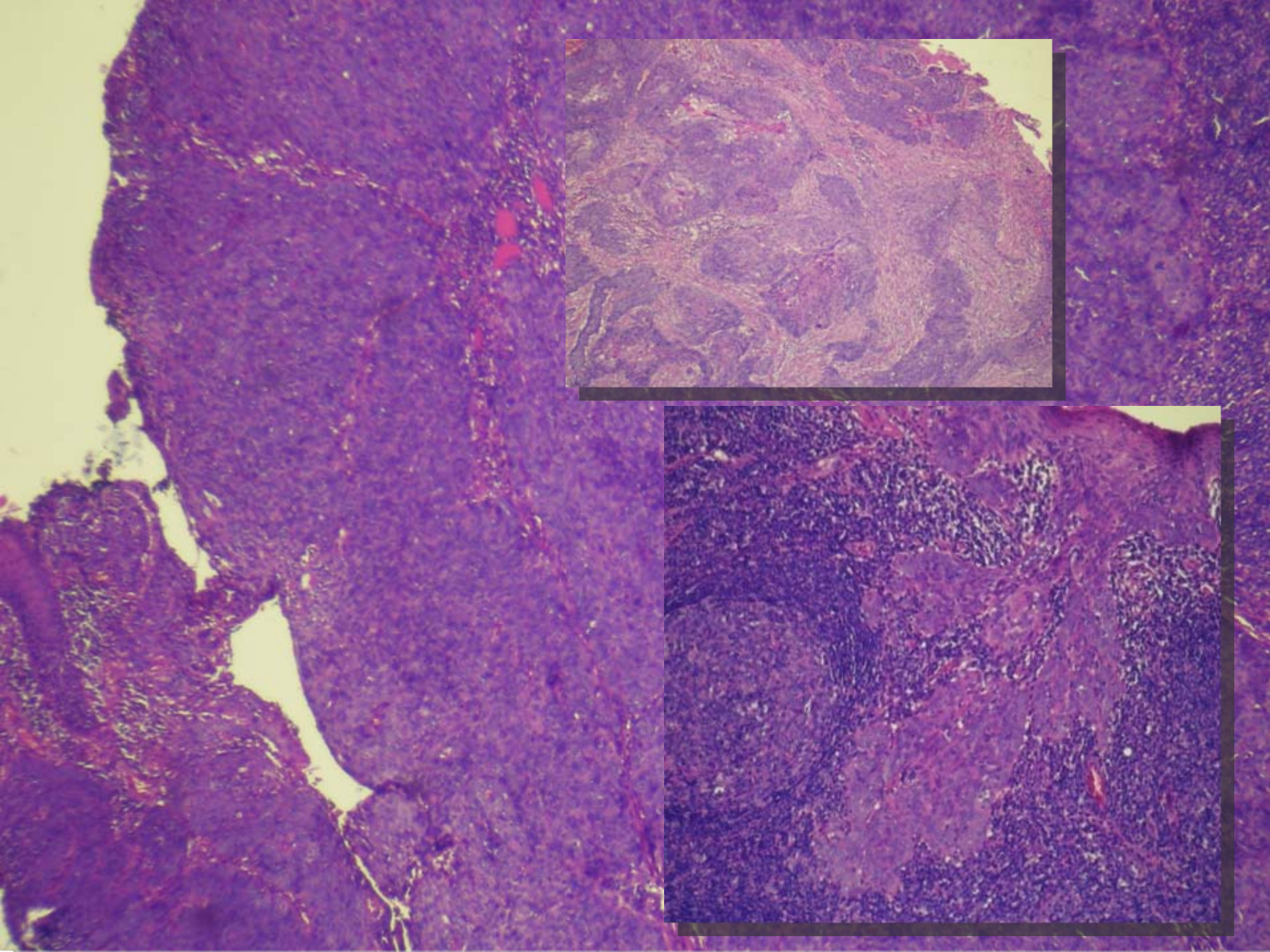
- ▶ a-j/ Kompletně zpracovaný materiál se strukturami tonzily, kde v povrchové části se plošně šíří **invazivní spinocelulární karcinom** rostoucí v solidních čepech se **středním, místy až nízkým stupněm diferenciac**e a známkami reziduální keratinizace, v okrajových částech řezů je patrný přechod nádorových struktur do **těžce dysplastického povrchového dlaždicového epitelu**. Maximální velikost tumoru v **plošném rozsahu je 22mm, hloubka invaze 4mm**. Na některých místech nádorový epitel vrůstá do tonzilárních krypt. Ve spodině je fibroproduktivní a zánětlivá reakce. V bloku **f/ nádorové struktury v okraji resekátu**, kde jsou buňky termicky poškozeny.
-

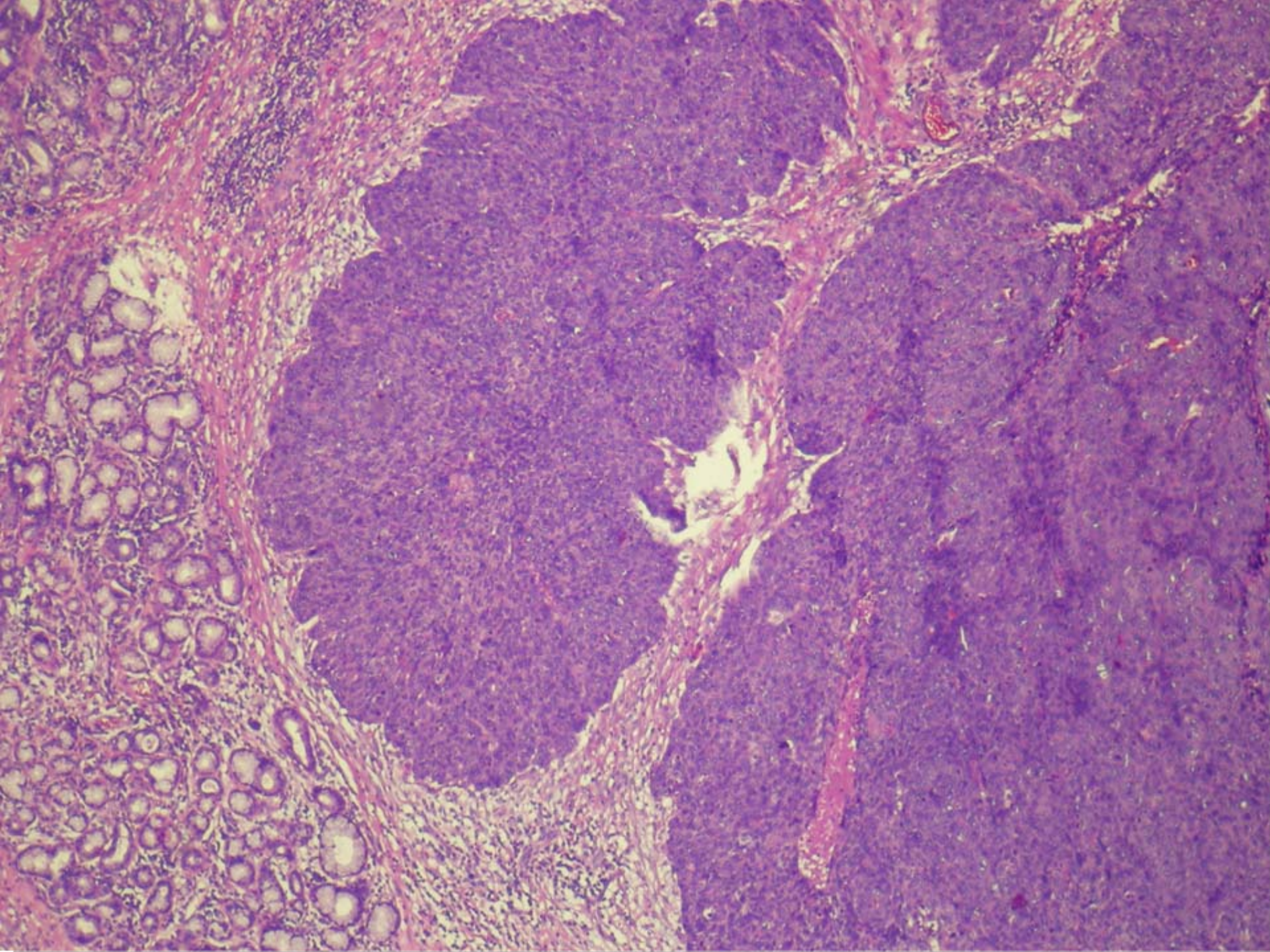

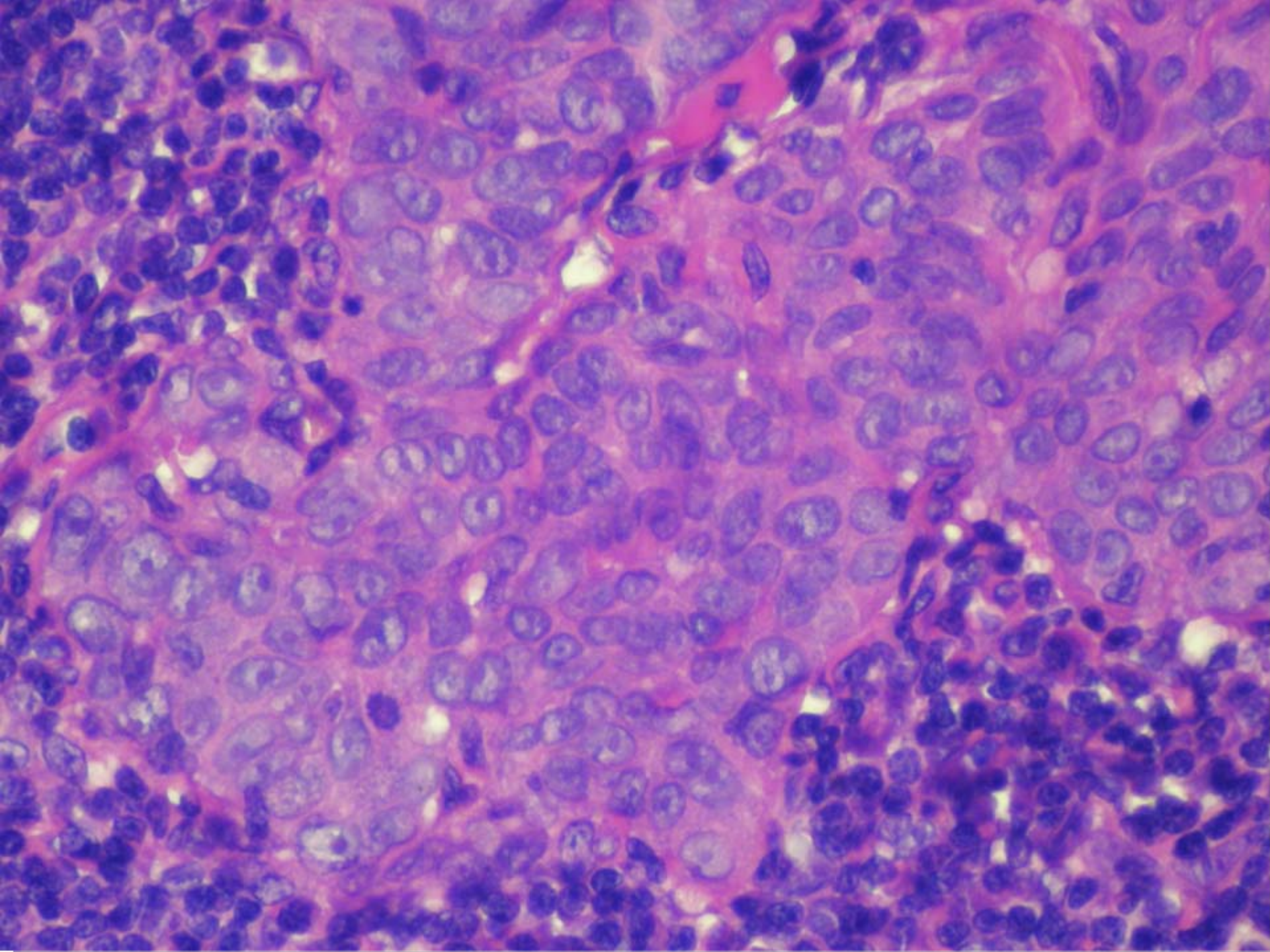

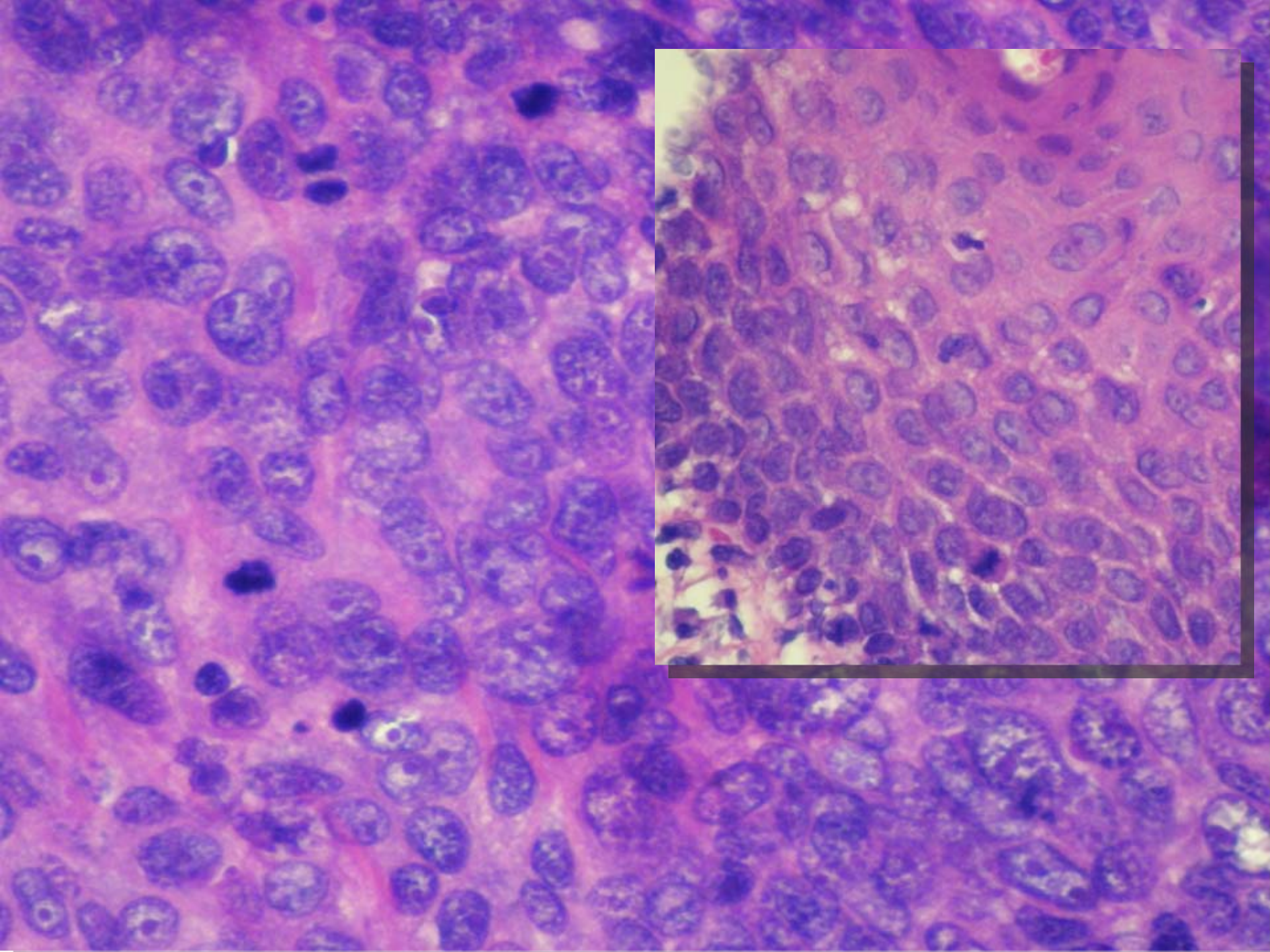

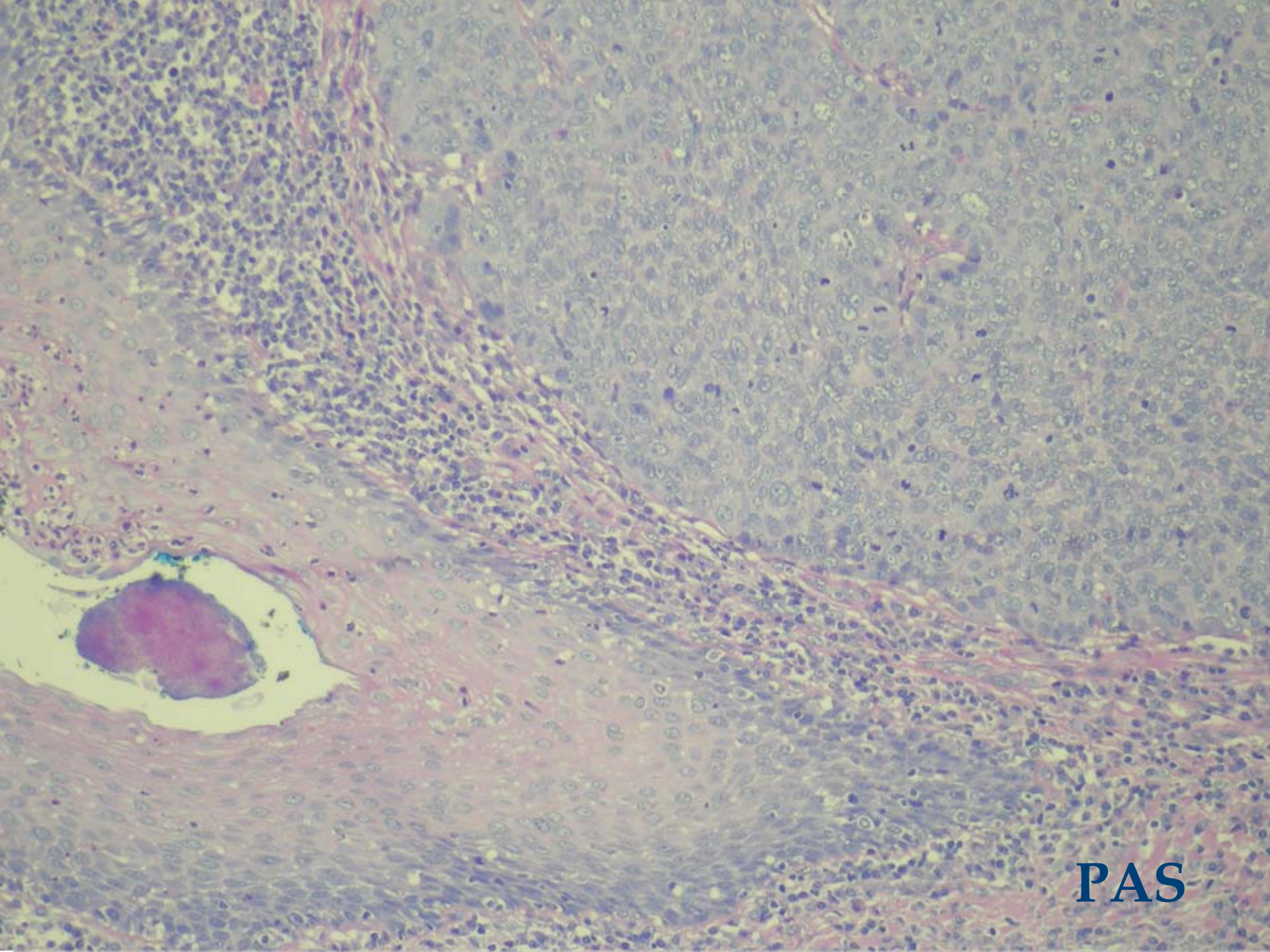

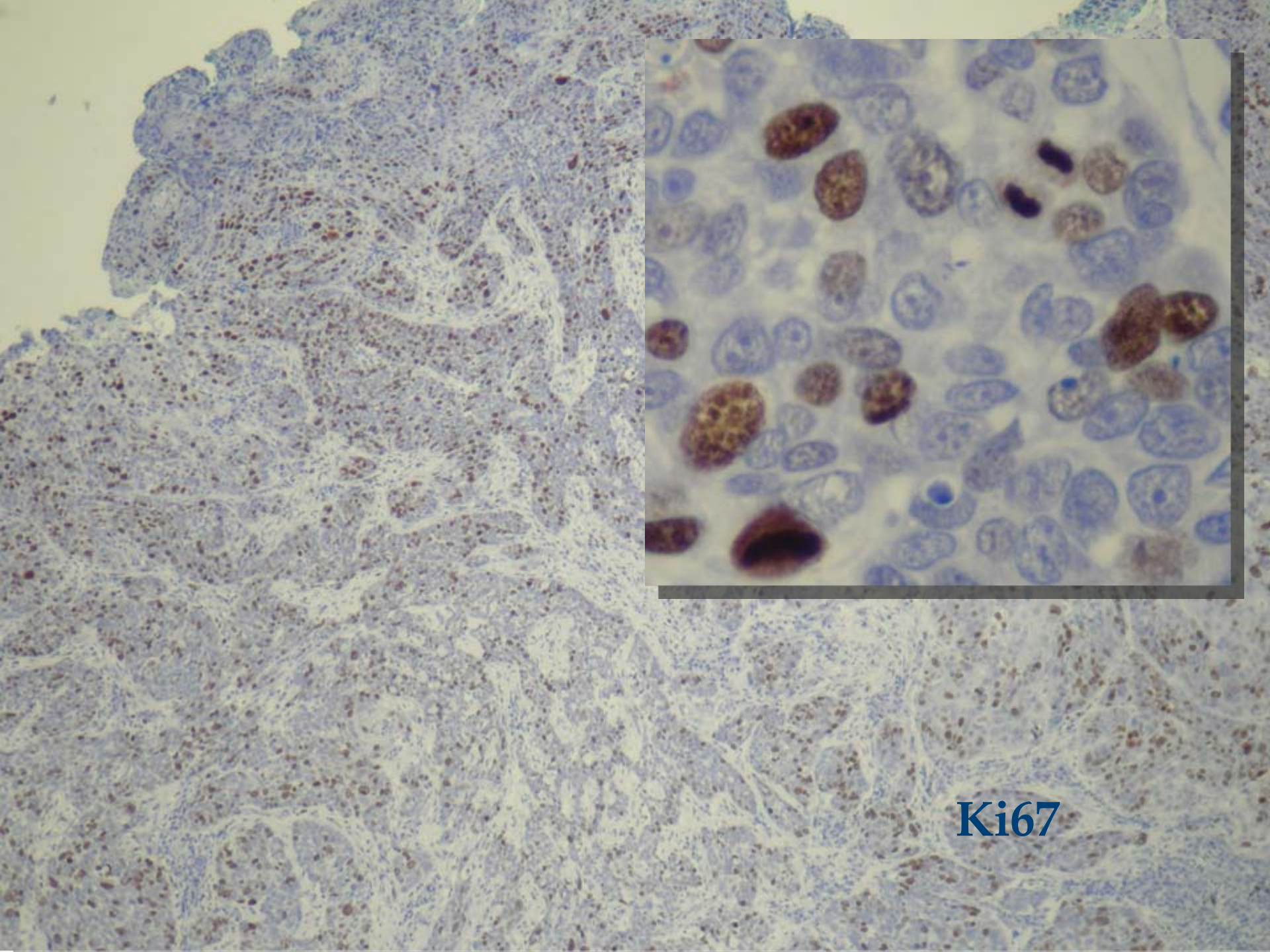

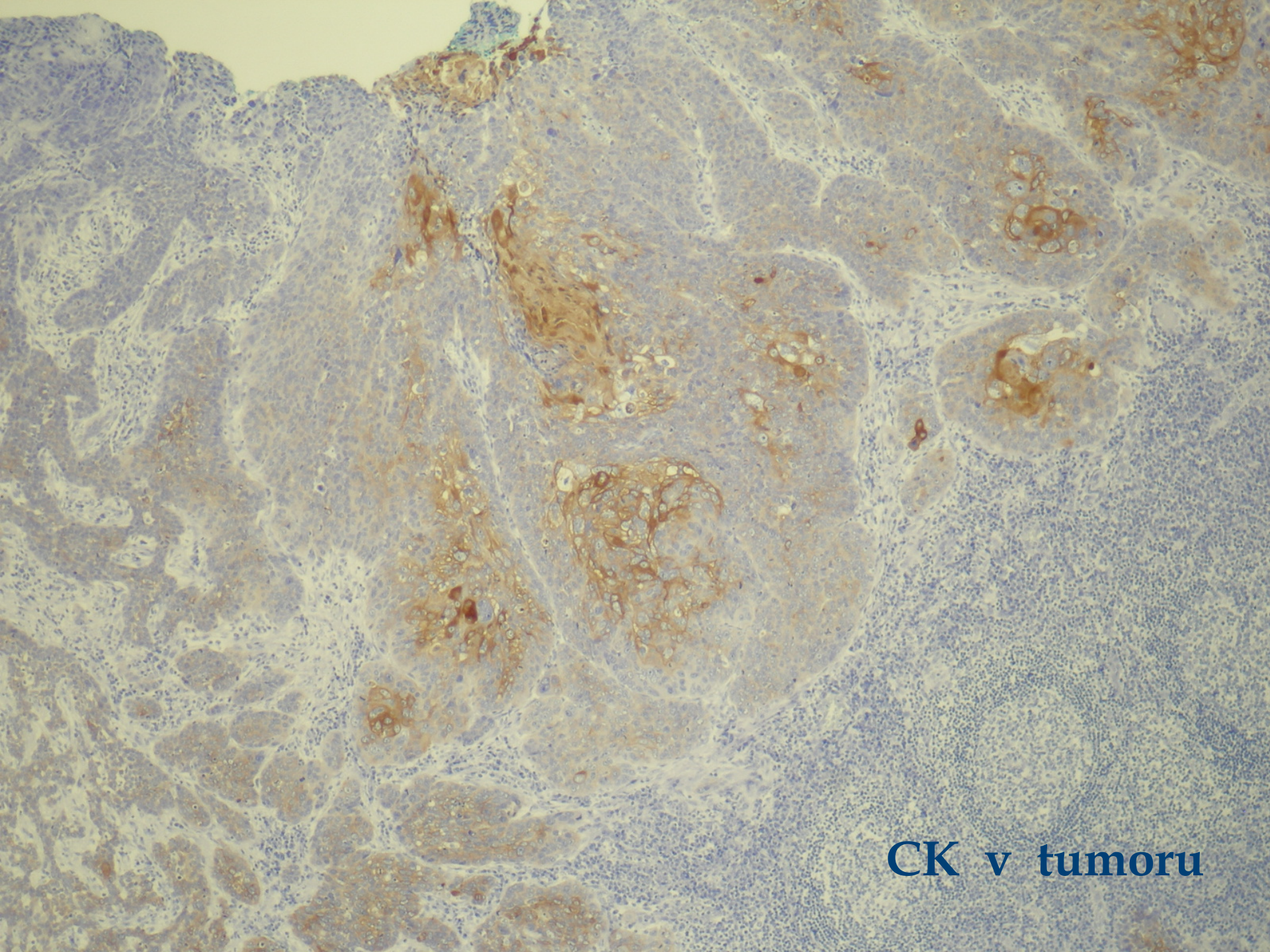

PAS

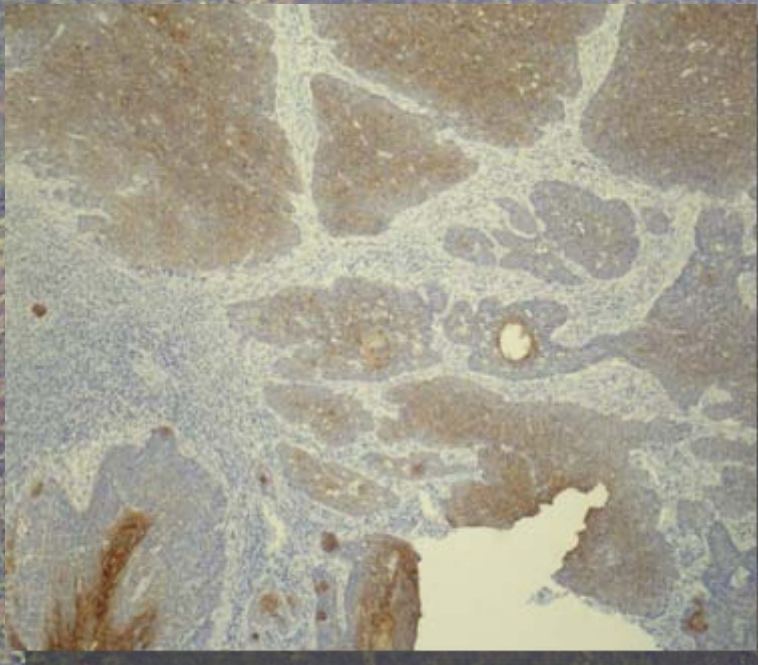
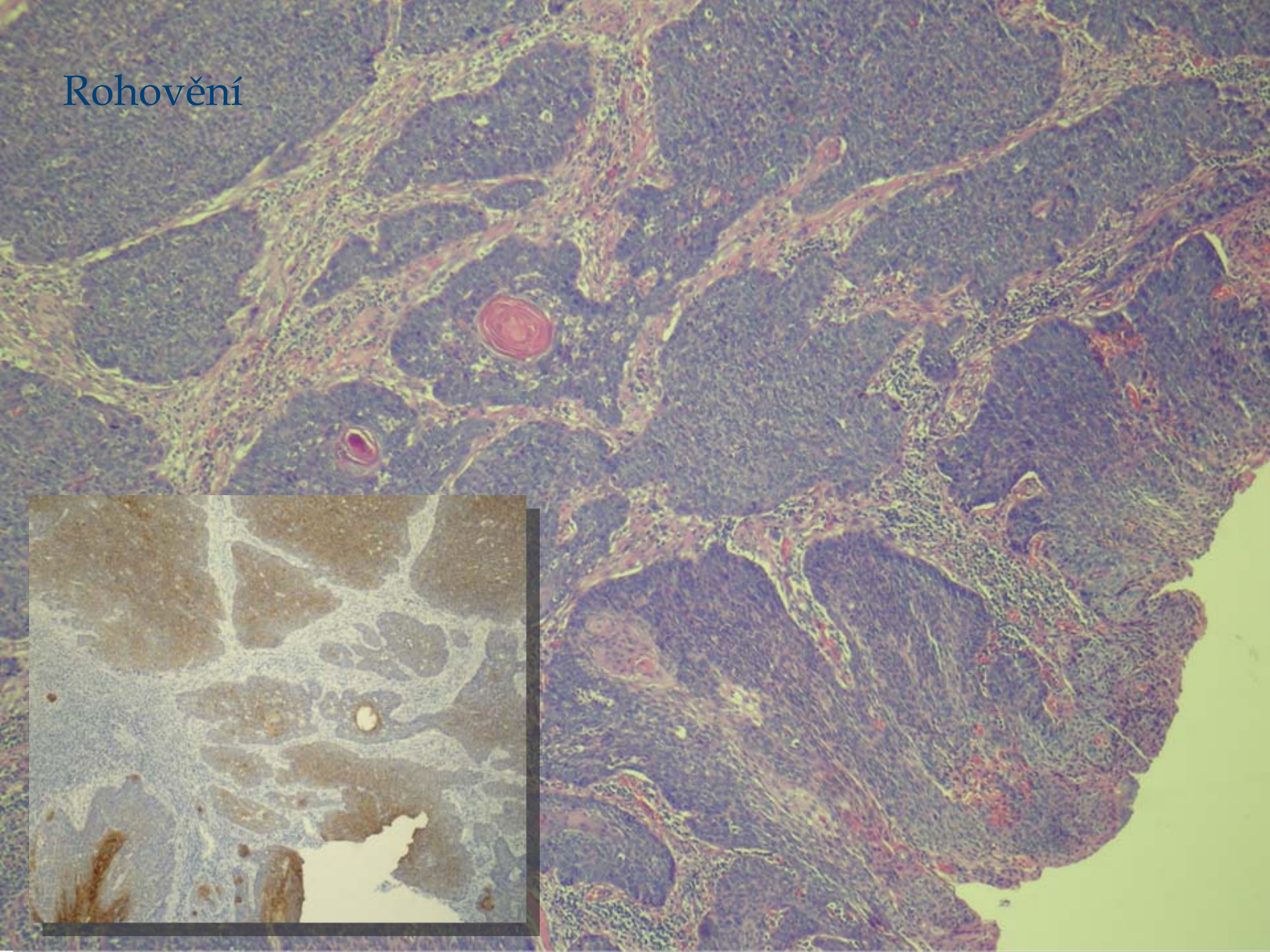

Ki67

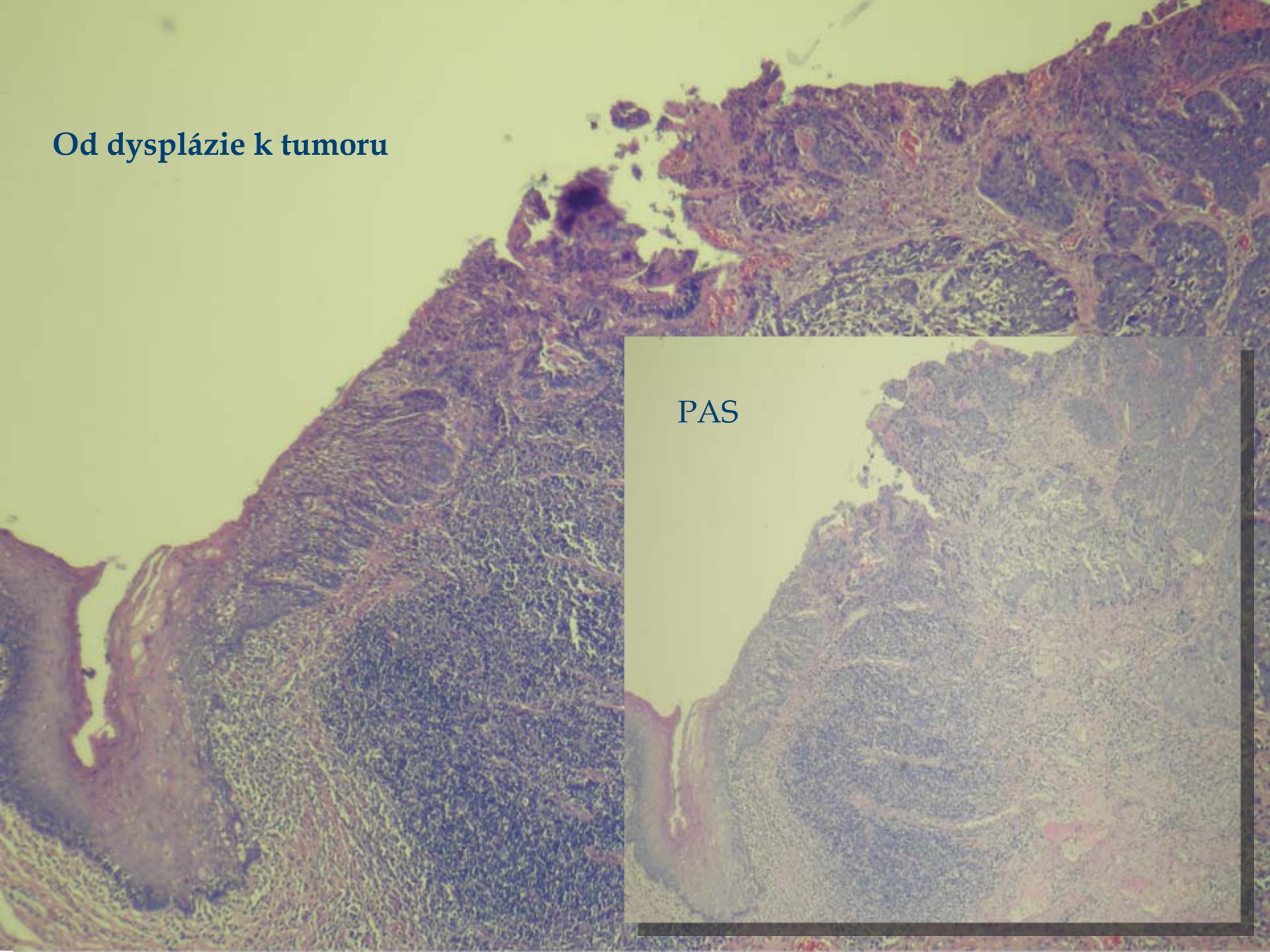

CK v tumoru

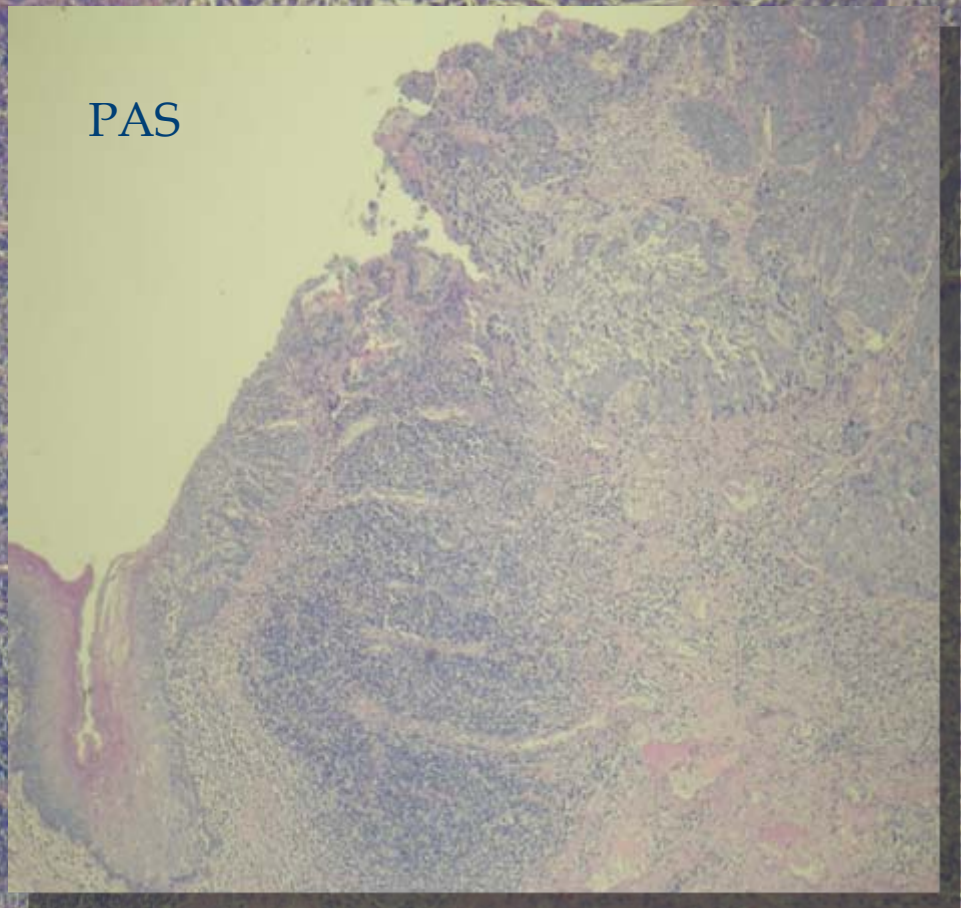
Rohovění

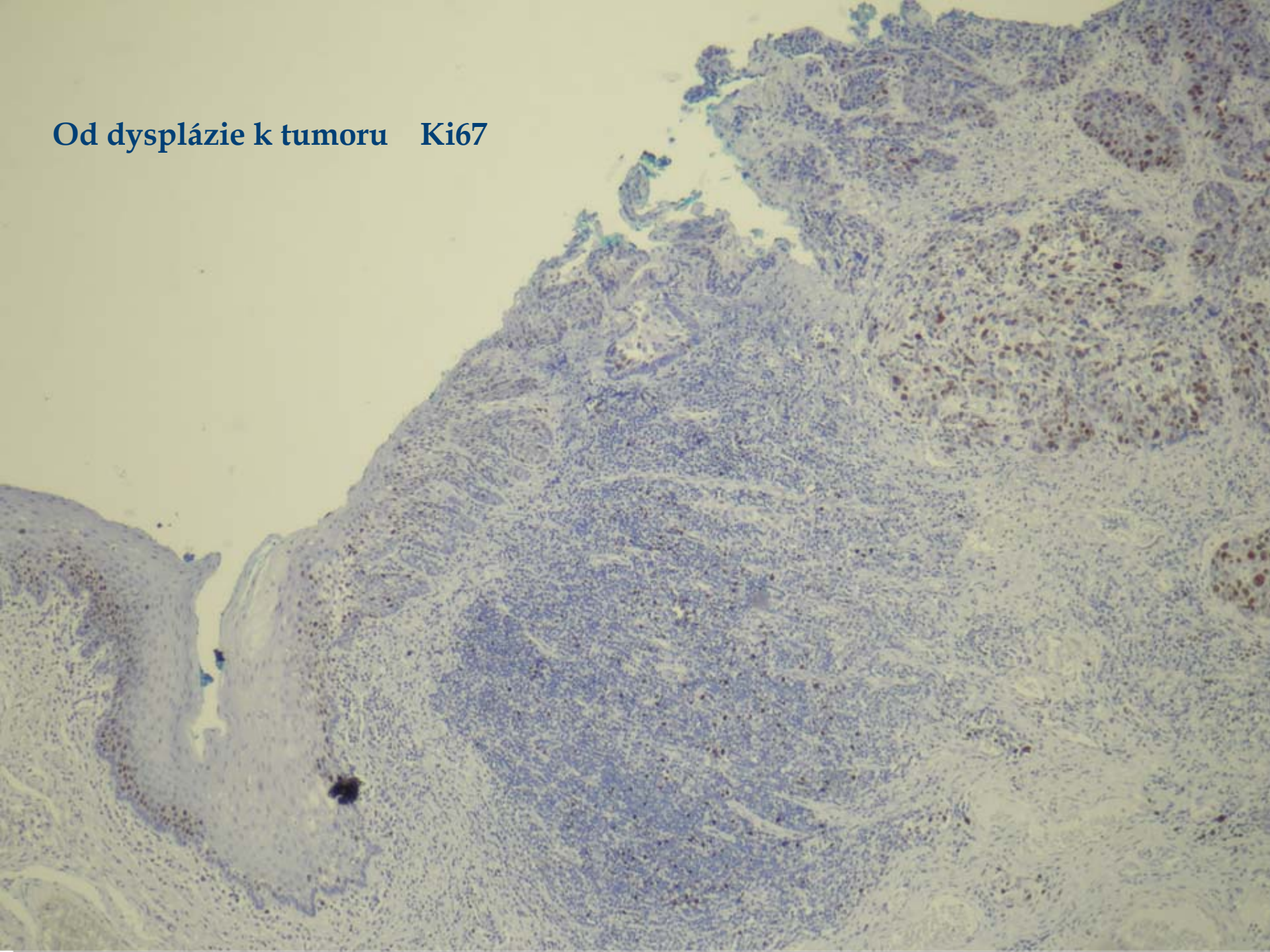
Od dysplázie k tumoru

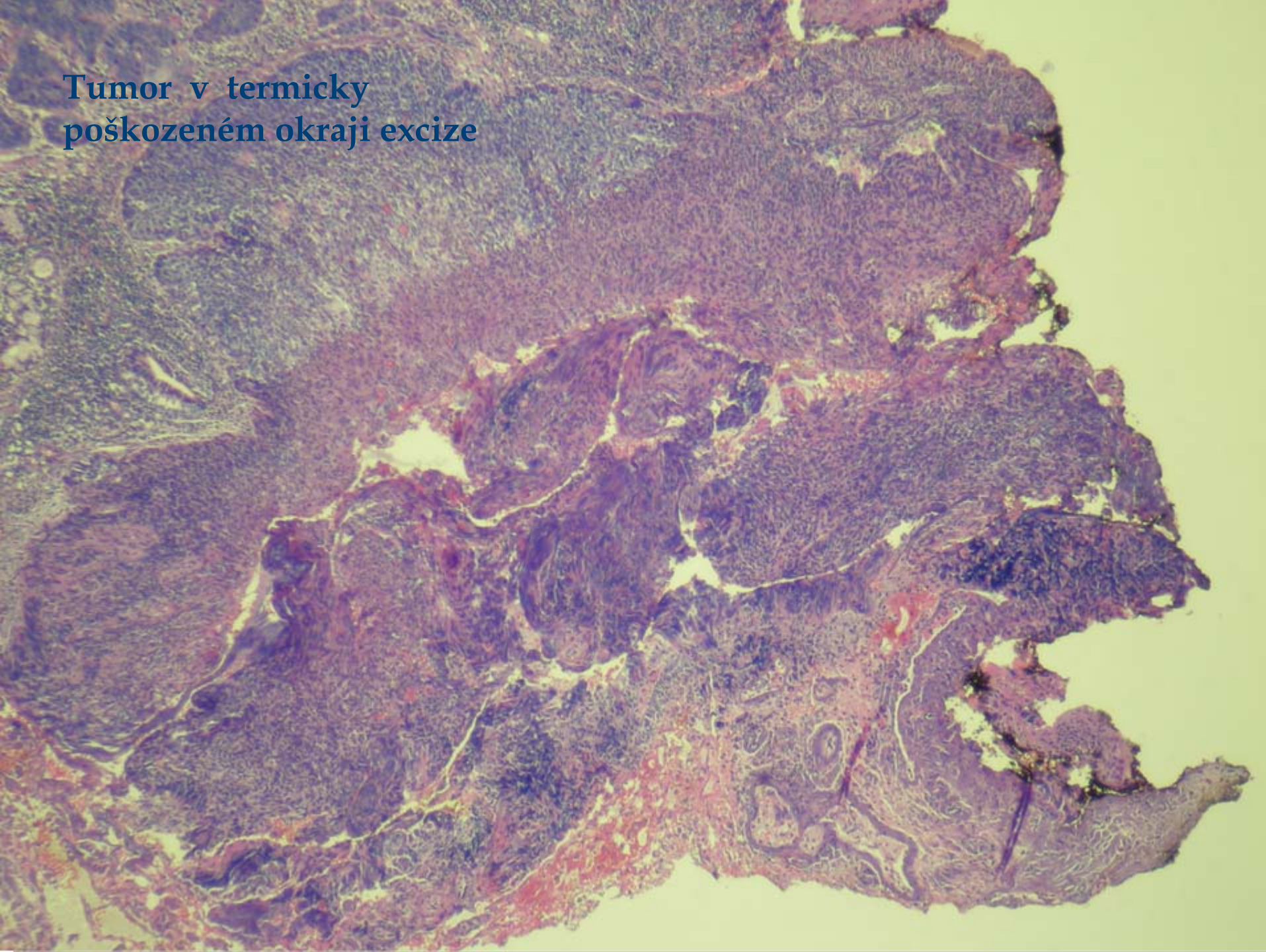
PAS

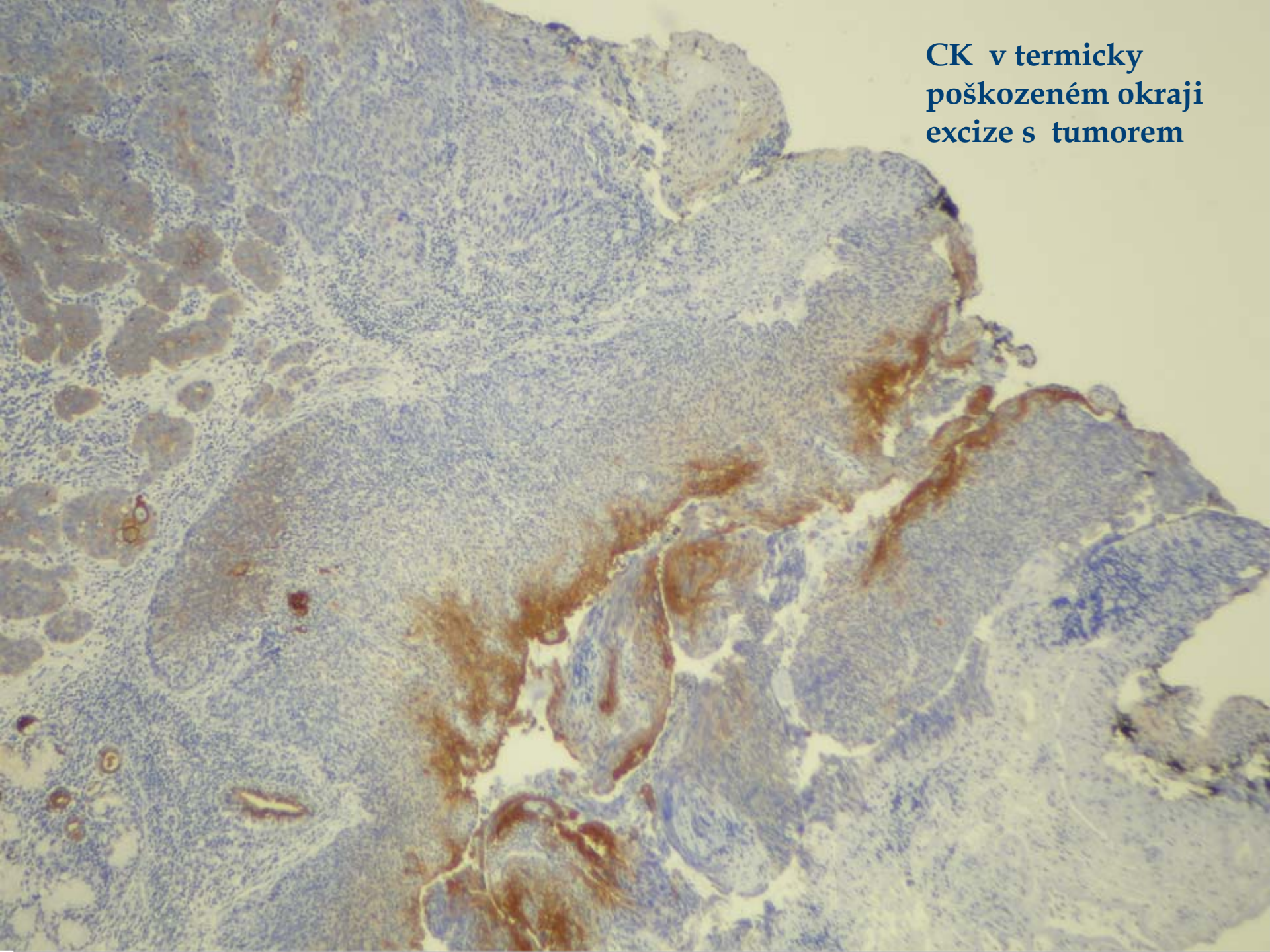
Od dysplázie k tumoru Ki67

**Tumor v termicky
poškozeném okraji excize**

**CK v termicky
poškozeném okraji
excize s tumorem**

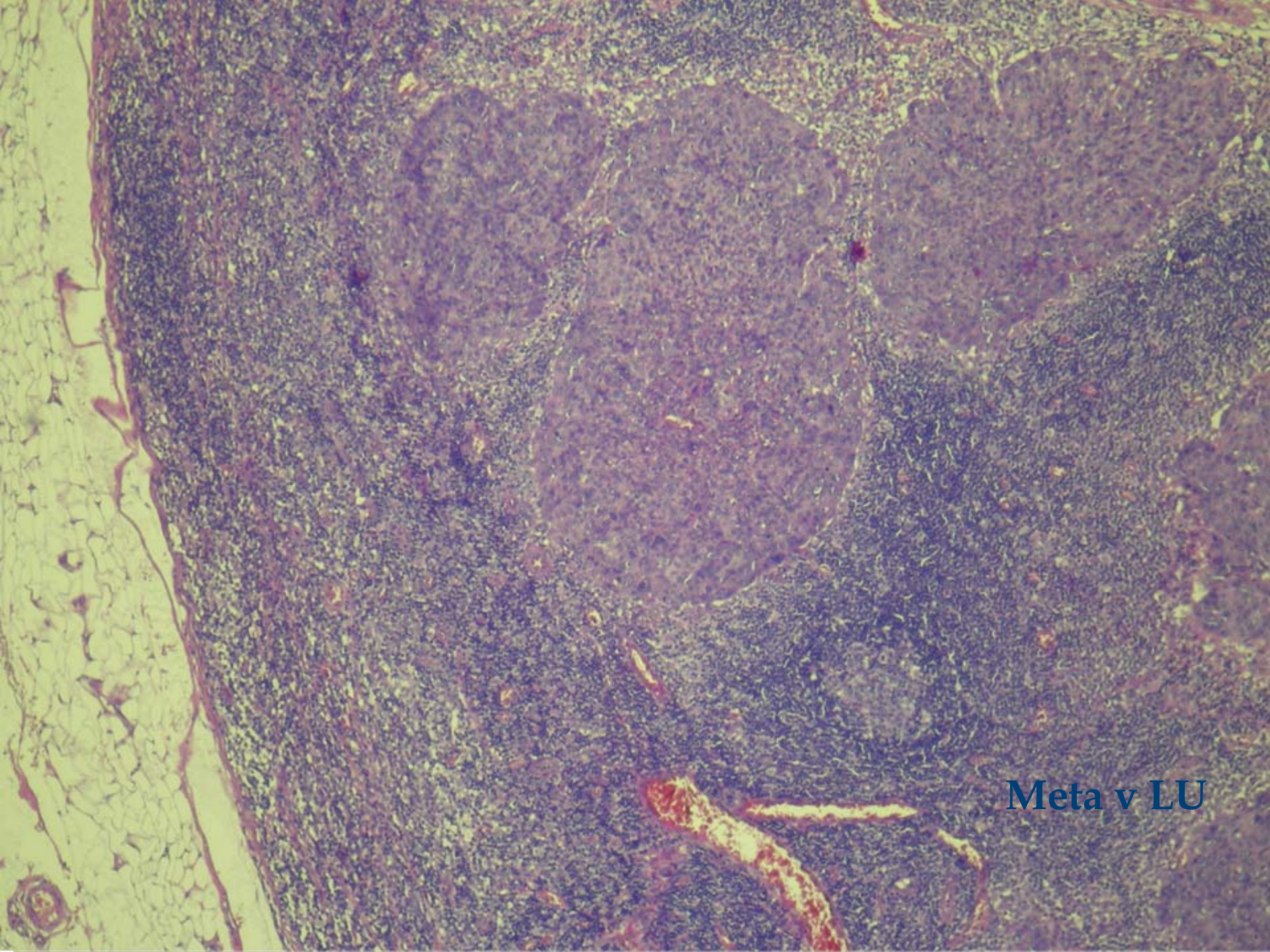

Histologický nálezn materiálu č.1-4,6

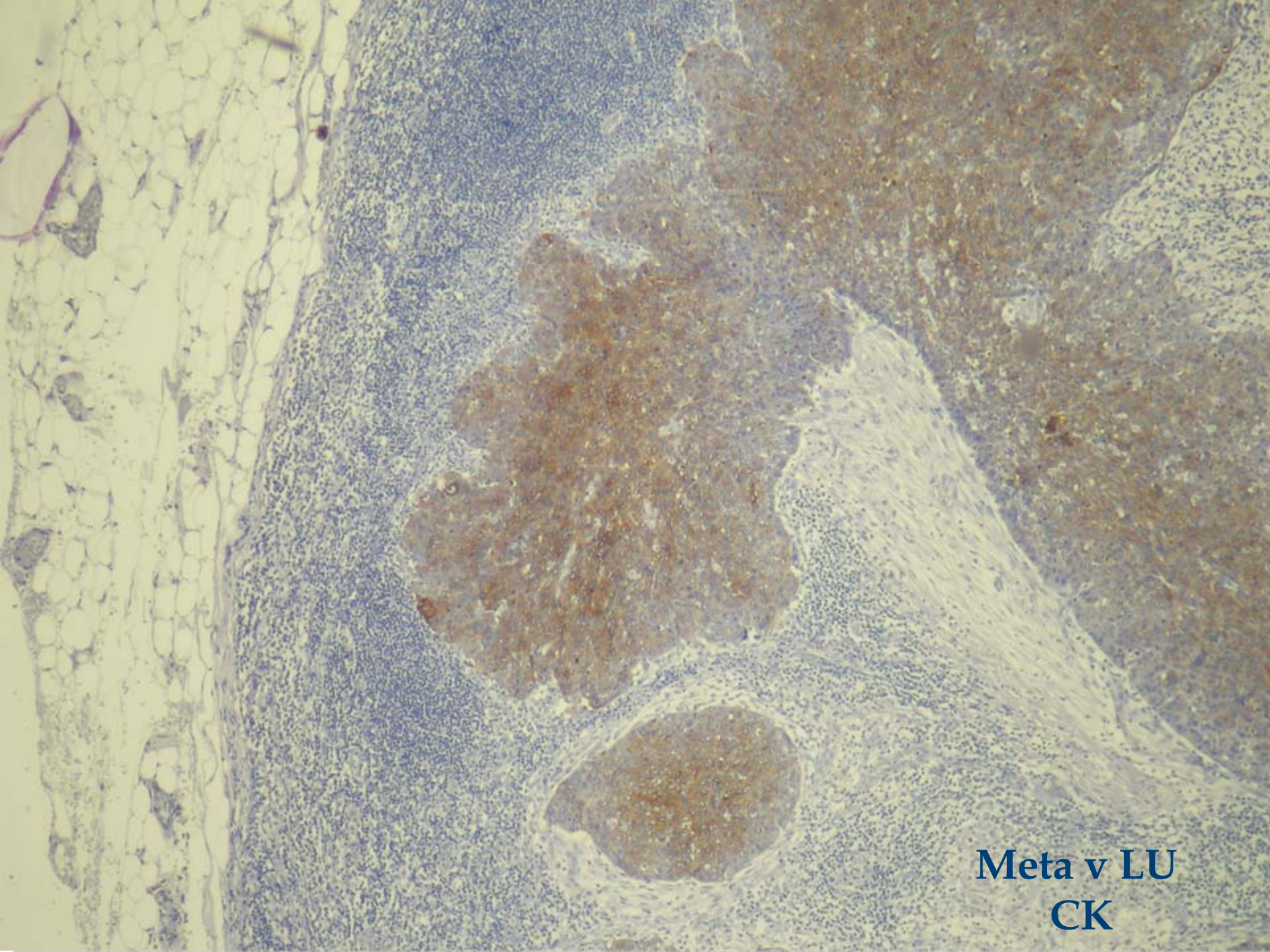

- Č.1: tuková tkáň 11x3x2,5cm se 13 LU 0,3-2,0cm
Hi- 19LU do 25mm, ve 2 metastázy spinocelulárního Ca 10 a 13mm
- Č.2: elastická částice 2,5x2x1cm se 3LU 0,5cm
Hi- 3LU do 10mm se sinusovou histiocytózou bez metastáz
- Č.3: elastická částice 3x2x1cm se 6 LU 0,3-0,8cm
Hi- 11LU do 10mm se sinus. histiocytózou bez metastáz
- Č.4 : submandibul. sl. žl. 10g,4x2x1cm
- **Hi**- smíšená slinná žláza bez nádorových změn
- Č.6: tuhá, hladká částička 1x0,5x0,5cm s tukovou tkání a příčně pruhovanou svalovinou bez nádorových změn

Meta v LU

Meta v LU
CK

DISKUSE

Spinocelulární karcinom

- Invazivní epiteliální neoplázie
- ❖ s různým stupněm skvamozní diferenciacie
- ❖ Časné metastazování i ve vzdálených LU
- ❖ Souvislost s abuzem alkoholu a tabáku
- ❖ Dospělí 5.-6. dekáda

EPIDEMIOLOGIE

- >90% malignit dutiny ústní a orofaryngu
- Muži > ženy (mimo Indii Ž=M)
- Ca dut. ústní > Ca orofaryngu
- R.2000 globálně: 389,650 Ca

266,672 orální

5% všech Ca u M

122,978 orofarynx

2% všech Ca Ž

Muži: západní svět-Francie, fr. část Švýcarska, sever Itálie, střední a vých. Evropa(Maďarsko!!!!), Latinská Amerika, USA-2x>černoši

Incidence roste v jižní Asii, Austrálii, Evropě, Japonsku

↑ mladí muži pod 50let v západních zemích

ETIOLOGIE

- KOUŘENÍ TABÁKU A ALKOHOL:
  - Synergie 75%o. a of. Malignit v Ev, Am, Japonsku
  - Kontrol. studie- dut. ústní, jícen, larynx- přímý kontakt s noxou
  - Nárůst i u skupin: abstinující kuřák
nekouřící piják
  - Není rozdílů mezi pitím vína, piva a tvrdého alkoholu
  - UV záření a kouření- Ca rtu

ETIOLOGIE

➤ ŽVÝKÁNÍ TABÁKU

- Hlavní příčina v Indii, Asii :
konzumace betelových listů, betelových ořechů(areka) a CaOH_2 (vápenec)- **karcinogeny**
- Příčina Ca d.ú. A orof. 50% mužů a 90% žen
- v Súdánu a na Stř. Východě obsahují tabákové výrobky rozemletý a fermentovaný tabák ve směsi s NaCO_3 = tabákové nitrosaminy- **karcinogeny**

➤ HPV INFEKCE

- Genotyp HPV 16, 18 děl. čípek, kůže, v50% u Ca tonzil
  - Orálně/genitální kontakt
  - HPV 16 E6 protein inaktivuje p53 protein → spolu s kouřením **kritický bod karcinogeneze!!!**
-

PREVENCE

- ▶ dieta bohatá na ovoce a zeleninu
- ▶ antioxidanty, vitamíny, stopové prvky
- ▶ vyloučit rizikové faktory
- ▶ orální hygiena

Sekundární primární tumory

- ▶ ↑ Riziko vzniku karcinomu horního GITu a dýchacích cest u pacientů s karcinomem dutiny ústní v intervalu delším než 6 měsíců.
- ▶ Molekulárně biologická analýza

LOKALIZACE

- ▶ jakákoli části dutiny ústní
- ▶ geografické rozdíly v závislosti na rizikových faktorech:
- ▶ ret, zejména dolní
- ▶ tvářová sliznice, gingiva, patro, přední 2/3 jazyka, spodina dutiny ústní
- ▶ malé , asymptomatické léze: spodina dut. ústní, ventrolaterální jazyk, měkké patro
- ▶ orofarynx:
- ▶ zadní 1/3 jazyka, valecula, tonzily vč. krypt a arcus palatoglossus, uvula, měkké patro

ŠÍŘENÍ TUMORU A STAGING

- ▶ Staging TNM klasifikace
- ▶ Mikrometastázy
- ▶ Izolované nádorové buňky
- ▶ Sentinelové uzliny
- ▶ Detekce tumoru molekulárně biologickými metodami
- ▶ Jazyk a tonzily!!! Objemná ložiska pod zdánlivě zachovalým slizničním povrchem

Šíření lymfatickými

- ▶ Zhoršuje prognózu
  - ▶ Děje se mechanismem embolie prorůstáním
  - ▶ Extrakapsulární šíření tumoru zhoršuje prognózu
  - ▶ Stupeň diferenciace nádoru není spolehlivým prediktivním faktorem
  - ▶ Perineurální šíření
  - ▶ Lymfovaskulární invaze
  - ▶ Tloušťka tumoru >5mm
- } riziko šíření do LU

Hematogenní šíření

- ▶ Méně závažné než šíření lymfaticami
- ▶ Plíce
- ▶ Velké vény krku
- ▶ Extrakapsulárně v krčních LU

Biopsie sentinelových uzlin

- ▶ Zatím převážně experiment
- ▶ Využití při klinickém stagingu N0- malá skupinka pacientů
- ▶ LU nejbliže tumoru
- ▶ Vizualizace scinti+patentní modř
- ▶ Sampling SNL:
  - celá prokrájena po 150um s HE, CKAE1/3
- ▶ Mikrometa: do 2mm nebo izolované nádorové buňky v kontaktu s cévou či lymfat. sinusem nebo v extravaskulární lokalizaci
- ▶ Jednotlivé buněčné ostůvky mimo cévy kr. a lymf. jsou považovány za izolované nádorové buňky

HISTOPATOLOGIE

- Odlišit od PEH (pseudepiteliomatosní hyperplázie)
- Záněty, poradiační změny, lemuje granular cell tumor, nekrotizující sialometaplázii, papilární hyperplázii patra
- Časná invaze- PROBLÉM!! neexistuje žádné guidelines
- Detailní prohlédnutí bazálních vrstev epitelu a lamina propria mucosae → při husté zánětlivé infiltraci velmi obtížné: BM, ctp výběžky epitelii do pojivové tkáně
- Cytologické atypie, mitózy
- Rozhodnutí o časně invazi je velmi subjektivní ↔
- ↔ Komunikace patologa s klinikem

HISTOLOGICKÉ VARIANTY a ICD-O KÓD

- ▶ Verukozní karcinom 8051/3
- ▶ Bazaloidní varianta spinoCa 8053/3
- ▶ Papilární varianta spinoCa 8052/3
- ▶ Vřetenobuněčný karcinom 8074/3
- ▶ Akantolytický spinoCA 8075/3
- ▶ Adenoskvamózní karcinom 8560/3
- ▶ Carcinoma (epithelioma) cuniculatum 8051/3

PROGNOSTICKÉ A PREDIKTIVNÍ FAKTORY

- ▶ GRADING
- ▶ Invaze okrajových částí tumoru
- ▶ Okraje excize
- ▶ Kohezivita nádorových buněk- jednotlivé elementy
- ▶ Pozitivita >2 regionálních LU
- ▶ Extrakapsulární šíření po povrchu LU
- ▶ Tloušťka
- ▶ Vaskulární invaze
- ▶ Molekulární markery nebyly identifikovány

DĚKUJI
ZA POZORNOST

